

Perspectief

Fysieke Leefomgeving

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Zwolle

Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht

Jaarverslag 2023 & programma 2024

Versie: 1.0
Datum: 6 december 2023

Voorwoord

We leven in een dynamische wereld en dat heeft ook zijn effect op het werkveld van vergunningverlening, toezicht en handhaving (hierna: VTH) binnen het fysiek domein. Voorbeelden hiervan zijn de oplopende bouwprijzen en de woningbouwcrisis. We kunnen niet alles voorzien en daardoor nooit volledig inschatten wat er in het komende jaar op ons af komt. We staan voor een grote wetswijziging, de Omgevingswet. Medio 2023 is duidelijk geworden dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 inwerking treedt. Hetzelfde geldt voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, al is pas onlangs besloten tot uitstel van inwerkingtreding voor de bestaande bouw. Ook het 'nieuwe normaal', waarbij we onder andere meer thuiswerken, heeft impact op onze samenleving en economie en daarmee ook op het VTH-werkveld. In onze terugblik wordt dit inzichtelijk. Bij het vooruitkijken naar 2024 staat vooral de implementatie van de Omgevingswet en de kwaliteitsborging voor het bouwen centraal.

Coalitieakkoord 2022-2026

Samen naar een waarde(n)volle toekomst voor Zwolle. Dat is het motto van het coalitieakkoord. De coalitie bouwt verder aan een duurzame, sociale inclusieve stad, die groeit met behoud van de menselijke maat en de kwaliteit van leven. Want dat is de kracht van de stad. Met het instrumentarium van het VTH-domein dragen wij bij aan de doelen en uitdagingen van het akkoord.

Een van de uitdagingen is de bouw van voldoende nieuwe en betaalbare woningen, met een extra inzet op de bouw van flexwoningen. Een andere grote uitdaging is de klimaatcrisis, die om een versnelling vraagt van de energietransitie. Daarnaast wordt de komende jaren gewerkt aan de kwaliteit van de stad en grote gebiedsontwikkelingen, zoals de Spoorzone, Nieuwe Veemarkt en Zwartewaterzone.

De uitvoering van onze VTH-taken hangt direct samen met de staat van onze samenleving en economie en heeft het belang van een adequate uitvoering van die taken voor onze samenleving meer dan ooit onderstreept.

Afbakening jaarverslag en programma

Dit jaarverslag en programma ziet op de verantwoording en programmering van de uitvoering van de taken ten aanzien van de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) omgevingsrecht (zoals bouw, milieu, reclame en kap).

Dit jaarverslag en programma gaat niet over de VTH-taken op het gebied van Veiligheid en Openbare Ruimte. Binnen beide werkvelden spelen diverse ontwikkelingen met ieder een eigen proces, zoals de komst van de Omgevingswet en de doorontwikkeling Toezicht Openbare Ruimte. Wij hebben daarom besloten vanaf 2022 het jaarverslag en programma alleen voor omgevingsrecht op te stellen.

Omdat we nooit volledig kunnen inschatten wat er in het komende jaar op ons af komt wordt er altijd veel flexibiliteit van ons gevraagd. Flexibiliteit is daarmee een belangrijke voorwaarde voor een adequate taakuitvoering.

Voor wat betreft de verantwoording over het jaar 2023 gaan wij ook in op landelijke ontwikkelingen die in het VTH-domein spelen en gespeeld hebben. Denk hierbij aan de stikstofcrisis, de energiecrisis en de krapte op de arbeidsmarkt.

In 2024 hebben we binnen het omgevingsrecht twee grote opgaven die, naast de reguliere VTH-taken veel inzet vragen. Ten eerste is 2024 het jaar van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ten tweede is 2024 ook het jaar van de start met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Deze kwaliteitsborging maakt dat wij – kortgezegd - voor wat betreft een aantal categorieën bouwwerken fundamenteel anders gaan werken, omdat een private partij, de kwaliteitsborger, de kwaliteit moet gaan borgen maar wij handhavend moeten optreden wanneer de kwaliteitsborger constateert dat er niet conform de regelgeving is gebouwd.

Inhoud

1	Sturen op impact	4
1.1	Waarom een VTH jaarverslag- en programma?	4
1.1.1	Een gecombineerd jaarverslag en programma	4
1.1.2	Leidraad om te kunnen sturen op impact in het VTH-domein	4
1.2	Taken	5
1.2.1	Wet- en regelgeving	5
1.2.2	Partners bij de uitvoering van de VTH-taken omgevingsrecht	6
1.2.3	Borging kwaliteit werkzaamheden	7
2	Projecten & ontwikkelingen	9
2.1	Omgevingsrecht (thuis taken)	9
2.1.1	(Meerjarige) projecten en ontwikkelingen team-overstijgend	9
2.1.2	(Meerjarige) projecten en ontwikkelingen vergunningverlening	14
2.1.3	(Meerjarige) projecten en ontwikkelingen toezicht & handhaving (waaronder constructieve veiligheid)	15
2.2	Omgevingsrecht milieu (OD-taken)	18
3	Productbladen	22
3.1	Taakveld bouwen & RO	22
3.1.1	Vooroverleg	22
3.1.2	(Concept)aanvragen + toezicht en handhaving op omgevingsvergunningen: bouw, RO, aanleg, monument, sloopmeldingen, sloopvergunningen bouw, reclame, kap en uitweg.	23
3.1.3	Ambtshalve handhaving, handhavingsverzoeken, meldingen en klachten.	35
3.1.4	(Concept)aanvragen + toezicht en handhaving op omgevingsvergunningen en meldingen brandveilig gebruik.	38
3.2	Taakveld milieu (OD-taken)	43
3.2.1	Vergunningverlening + toezicht en handhaving milieu.	43
3.2.2	Specialistische taken milieu.	51
3.2.3	Energiebesparingsaanpak bij bedrijven.	54
	Bijlage I: Kwaliteitscriteria	57
	Bijlage II: Uitgangspunten conceptbeleid Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	62
	Bijlage III: Project Energie en Duurzaamheid Evaluatie 2023 (informatieve bijlage)	64
	Bijlage IV: VTH Uitvoeringsprogramma 2024 Omgevingsdienst IJsselland	70

1 Sturen op impact

1.1 Waarom een VTH jaarverslag- en programma?

1.1.1 Een gecombineerd jaarverslag en programma

Het opstellen van een jaarverslag en een programma voor de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) omgevingsrecht¹ is - naast het opstellen van een beleidsplan voor dat taakveld - een wettelijke verplichting. Het is een proces, dat onderdeel uitmaakt van de sluitende VTH beleid- en uitvoeringscyclus.

Het programma omvat altijd één kalenderjaar en moet vóór het nieuwe kalenderjaar door ons zijn vastgesteld (dus het programma voor 2024 moet in 2023 zijn vastgesteld). Het jaarverslag omvat ook altijd één kalenderjaar en moet voor 1 april worden vastgesteld in het daaropvolgende jaar (dus vóór 1 april 2024 moet er door ons verantwoording worden afgelegd over 2023).

Voor het gericht opstellen van het programma voor het komende jaar is het nodig om het afgelopen jaar te evalueren op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. De ervaring leert dat de gegevens die wij daarvoor gebruiken, beperkt verschillen met de gegevens die wij uiteindelijk gebruiken voor onze definitieve verantwoording in het jaarverslag. Met ingang van 2021 hebben wij er daarom voor gekozen om het jaarverslag en het programma te combineren in één document. Dit is daarmee de vierde keer dat wij een gecombineerd document opstellen. Deze keuze is niet alleen ingegeven vanuit een efficiëntieslag, het maakt ook dat wij de beleids- en uitvoeringscyclus nog beter zichtbaar sluitend kunnen maken.

1.1.2 Leidraad om te kunnen sturen op impact in het VTH-domein

In het vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) programma 2023 hebben wij vastgelegd welke taken en andere werkzaamheden wij op het gebied van het VTH-domein in 2023 zouden uitvoeren, waar we op in zouden zetten en wat wij daarmee wilden bereiken.

Met dit document maken wij inzichtelijk welke taken er het afgelopen jaar zijn uitgevoerd die niet voorzien waren en hoe wij de aan ons toevertrouwde VTH-taken in 2023 concreet hebben uitgevoerd. Dat laatste zetten wij af tegen het programma van 2023 om vervolgens te kunnen concluderen of:

- met de gedane inspanningen onze begrotings- en beleidsdoelen zijn bereikt,
- dan wel is bijgedragen aan het op termijn behalen van die doelen,
- er aanleiding is om de doelen, werkwijze en/of inzet bij te stellen.

¹ Hiermee doelen wij zowel op de milieutaken (namens ons uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJsselland (OD)) als de taken die wij zelf uitvoeren, de zogenaamde omgevingsrecht thuishaken (voorheen: '(Wabo)-thuishaken').

Met behulp van deze cyclus monitoren we of we op de korte, middel en lange termijn de juiste keuzes hebben gemaakt en of we die keuzes ook zoals beoogd ten uitvoer brengen. Het verantwoording afleggen over het afgelopen jaar is daarmee een belangrijk middel om inzicht te krijgen in de vraag of de gemaakte keuzes voor het jaar 2023 de beoogde impact in het VTH omgevingsrecht-domein hebben gehad. Het reflecteren op het voorgaande VTH-jaar zien wij daarom niet alleen als een waardevol onderdeel van de professionele praktijk maar vooral ook als belangrijke input voor het programma voor 2024. Want om onze ambities en doelen waar te maken, een goede partner te blijven en het hoofd te bieden aan de vele ontwikkelingen die in snel tempo op ons afkomen, zijn helderheid, visie en tijdig anticiperen cruciaal. Wat betekenen de ontwikkelingen voor de organisatie? Welke kansen en bedreigingen zijn er? Welk risico lopen we als we iets niet doen? Terugblikkend op het afgelopen jaar: moet er het komende jaar bijgestuurd worden om de gestelde doelen en ambities waar te maken? Het resultaat van de beantwoording van onder andere die vragen heeft geleid tot de in dit document verankerde programmering voor volgend jaar.

We hebben in hoofdstuk 2 benoemd aan welke (meerjarige) projecten we (ook) in 2024 werken en welke ontwikkelingen van invloed zijn op de uitvoering van onze kerntaken. Deze kerntaken hebben wij in een aantal 'productbladen' gevat. In deze productbladen staan we stil bij de begrotings- en beleidsdoelen voor de betreffende kerntaken, blikken we terug op de programmering voor 2023, presenteren we de resultaten over 2023 en voeren we een korte evaluatie uit waarin we de resultaten over 2023 afzetten tegen de gestelde doelen en conclusies trekken.

Op basis daarvan komen wij tot een programmering voor 2024. Dit document vormt daarmee voor ons een belangrijke leidraad voor onze inzet in 2024 en de monitoring daarvan gedurende het jaar, waarbij wij in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de kwaliteitsborging voor het bouwen wel een slag om de arm moeten houden.

1.2 Taken

1.2.1 Wet- en regelgeving

Er is veel landelijke en gemeentelijke wet- en regelgeving waar de bevoegdheden en verplichtingen voor de uitvoering van VTH-taken omgevingsrecht uit voortvloeien. Het benoemen van alle VTH-taken voert - gelet op het aantal - op deze plaats te ver. Wij volstaan daarom met een verwijzing naar de in de productbladen vermelde taken. In aanvulling op de productbladen, zetten wij hierna de belangrijkste relevante wet- en regelgeving ten aanzien van de VTH-taken omgevingsrecht op een rij.

Stelsel Omgevingswet (vanaf 1 januari 2024)

Omgevingswet	Aanvullingssporen (bodem, geluid, grondeigendom, natuur)
Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), Omgevingsbesluit (Ob)	Omgevingsregeling Omgevingsvisie Mijn Zwolle van morgen 2030

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)	Omgevingsplan van rechtswege (incl. bruidsschat)
Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	

1.2.2

Partners bij de uitvoering van de VTH-taken omgevingsrecht

Binnen ons taakveld werken wij frequent samen met meerdere partners. Hieronder een overzicht van de belangrijkste samenwerkingspartners.

Veiligheidsregio IJsselland

De brandweer IJsselland brengt advies uit over bouwplannen die passen binnen de toetsingslijst van complexe bouwwerken van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding. De brandweer kan tevens op verzoek van een toezichthouder bij complexe bouwplannen of complexe controles op brandveilig gebruik worden ingeschakeld om mee te gaan op controle, een overleg ten aanzien van deze onderwerpen bij te wonen of documenten te beoordelen.

Omgevingsdienst IJsselland (OD)

De Omgevingsdienst IJsselland voert de IJssellandse variant van het basistakenpakket (milieu) uit. Deze keuze omvat alle uitvoerende milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en een aantal specialistische taken. Hieronder vallen geluid, bodem en asbest.

GGD IJsselland

Binnen het stelsel Omgevingswet is meer aandacht voor gezondheid. Door de leefomgeving gezond in te richten kan gezondheidswinst worden geboekt, naast dat het beschermt tegen negatieve omgevingsvloeden. De GGD kan op verzoek advies uitbrengen bij het opstellen van beleid en vergunningsaanvragen waarbij gezondheid een duidelijke rol speelt.

Ketensamenwerking

Binnen het stelsel Omgevingswet wordt integrale advisering en daarmee ketensamenwerking nog belangrijker. Om ervoor te zorgen dat iedereen goed met elkaar kan werken binnen de hele keten, is het ten eerste belangrijk om de techniek op orde te hebben en ten tweede om goede afspraken te maken hoe je met elkaar samenwerkt. Als Zwolle nemen wij deel aan het Omgevingsplatform IJsselland, waarbij de partners in de regio samen kijken wat nodig is voor een werkende keten. De keten omvat alle processen waarbij systemen worden gebruikt om de gegevens uit te wisselen. Van planvorming tot en met de afhandeling van aanvragen. Zo is in 2021 gestart met de omgevingstafel en zijn in 2022 werkinstructies opgesteld voor het vergunningenproces. Het jaar 2023 stond vooral in het teken van Indringend Ketentesten (IKT). Het doel van IKT is om kort-cyclisch vast te stellen wat goed werkt in de gehele keten van het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (hierna: DSO) en wat nog niet, uitgaande van de minimale vereisten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hierbij is zowel naar de techniek

(Omgevingsloket, lokale zaaksystemen) als naar inhoud (toepasbare regels, werkafspraken e.d.) gekeken.

1.2.3 Borging kwaliteit werkzaamheden

Kwaliteitscriteria 2.3.

Een belangrijk instrument om de kwaliteit binnen het omgevingsrecht-domein te faciliteren en te bevorderen zijn de VTH-kwaliteitscriteria. In dat kader heeft de raad in 2016 de Verordening kwaliteit omgevingsrecht Zwolle vastgesteld. In die verordening wordt verwezen naar kwaliteitscriteria op basis waarvan de gemeente en de OD de VTH-taken omgevingsrecht uitvoeren. In april 2022 is de set kwaliteitscriteria geactualiseerd, zodat deze aansluit op de Omgevingswet (versie 2.3). Daarnaast zijn in september 2022 nieuwe competentieprofielen toegevoegd aan de kwaliteitscriteria (versie 2.3, deel D). Ter voorbereiding op de Omgevingswet heeft de raad op 27 november 2023 de vernieuwde Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Zwolle vastgesteld.

In bijlage I is in een tabel aangegeven hoe Zwolle ervoor staat met betrekking tot de kwaliteitscriteria. De OD kan met de applicatie 'de Inzetbaarheidsmonitor' inzichtelijk maken hoe zij als organisatie voldoen aan de kwaliteitscriteria.

VTH-beleid thuishaken

Ieder bevoegd gezag moet voor de VTH-thuishaken omgevingsrecht een VTH-beleidsplan opstellen. Op 25 mei 2021 is het VTH-beleidsplan Wabo thuishaken 2021-2022 vastgesteld. In het kader van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen moet dit beleid worden geactualiseerd/herzien met de geactualiseerde risicoanalyse als basis. In 2023 is gestart met het opstellen van beleid voor de uitvoering binnen het stelsel kwaliteitsborging voor het bouwen. Op basis van de ervaringen in 2024 gaan wij het conceptbeleid omzetten in definitief beleid (zie ook paragraaf 2.1.1).

Actualisering risicoanalyse

Het uitvoeringsbeleid voor de VTH-taken omgevingsrecht (zowel de 'thuishaken' als de OD-taken) moet gebaseerd zijn op een actuele risicoanalyse. In regionaal verband is geconstateerd dat de huidige risicoanalyse aan actualisatie en vernieuwing toe is en is in september 2020 het in regionaal verband aanbesteden van de levering van een risicotool gestart. Begin 2022 is de risicotool voor de VTH-taken die worden uitgevoerd door de omgevingsdienst (OD-taken) opgeleverd. De OD heeft samen met de OD Twente gewerkt aan een doorontwikkeling ervan, in juli 2023 is versie 1.0 van de risicotool opgeleverd.

Eind 2021 is ook besloten tot de aanschaf inclusief procesbegeleiding van het besturingsmodel voor de VTH-thuishaken, bestaande uit een risicomodule en een besturingsmodule. In 2022 is gestart met het vullen van de risicomodule, het vullen van de besturingsmodule loopt door tot in 2024. Het is de bedoeling om het besturingsmodel in 2024 vast te laten stellen en te gaan gebruiken bij het opstellen van het VTH programma 2025.

Juridische procesverbeteringen

Om de onderlinge samenwerking bij de uitvoering van de VTH-taken omgevingsrecht te verbeteren zijn in 2023 hernieuwde afspraken gemaakt voor een 'warme' overdracht van complexe dossiers en dossiers met bijzonderheden en/of aandachtspunten van de vergunningverleners aan de toezichthouders. Ook is in 2023 gestart met het verbeteren van de samenwerking binnen het fysiek domein en bezwaar en beroep op het VTH-taakveld omgevingsrecht. De uitkomsten van dit verbetertraject worden in 2024 geïmplementeerd in ons processen van vergunningverlening, toezicht en behandeling van bezwaar en beroep.

Zienswijzen

Wettelijk zijn wij verplicht alle aanvragen om een omgevingsvergunning te publiceren. In Zwolle kiezen wij ervoor om niet enkel te volstaan met een publicatie, maar iedereen de mogelijkheid te bieden om een zienswijze in te dienen over een aanvraag. Wij doen dat om, voordat we een besluit nemen op de aanvraag, een goede belangenafweging te kunnen maken en zoveel mogelijk willen voorkomen dat het tot een (formele) bezwaarschriftenprocedure komt. In 2023 hebben wij de effecten van deze Zwolse werkwijze globaal geanalyseerd. Uit deze analyse is gebleken dat een heel aantal indieners van zienswijzen uiteindelijk geen bezwaar heeft ingediend tegen het besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning. Wij hebben daarom besloten de huidige werkwijze ook onder de Omgevingswet voort te zetten.

Bezwaar- en beroep

Het aantal bezwaar- en beroepszaken en het resultaat van de behandeling daarvan voor wat betreft het VTH-domein, is een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van ons werk. Wij worden daarom altijd geïnformeerd over (het verloop van) de bezwaar- en beroepsprocedures door de afdeling Juridische Zaken en de resultaten van de behandeling daarvan. Wij vinden het belangrijk om daar lering uit te trekken en daarmee de juridische kwaliteit van onze besluiten steeds verder te verbeteren. Dit doen wij door in voorkomende gevallen belangrijke conclusies met elkaar te delen en waar nodig onze werkprocessen te optimaliseren.

Digitalisering

Het verlenen van omgevingsvergunningen vindt digitaal plaats. Ook veel overleggen vinden sinds de coronaperiode digitaal of hybride plaats. In 2023 heeft binnen onze organisatie de uitrol van Office 365, waaronder Teams, plaatsgevonden, wat het tijd en plaats onafhankelijk werken nog beter mogelijk maakt. Door het verder optimaliseren van het digitale werken en de systemen waarmee wij werken, kan een verdere kwaliteitsslag binnen het VTH-domein worden gemaakt. In 2024 wordt de implementatie van Teams in ons werkproces afgerond en zal het gebruik van Whatsapp voor zakelijke doeleinden beëindigd worden.

2 Projecten & ontwikkelingen

2.1 Omgevingsrecht (thuishaken)

2.1.1 (Meerjarige) projecten en ontwikkelingen team-overstijgend

Omgevingswet

Met ingang van 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet (hierna: Ow) in werking. De Ow is de basis voor een nieuw regelgevingssysteem voor de fysieke leefomgeving. Een belangrijk verbeterdoel van de Ow is een meer integrale benadering van de fysieke leefomgeving in regelgeving, beleid en besluitvorming. Er komt meer lokale afwegingsruimte en de besluitvorming wordt versneld.

In 2023 hebben wij vol ingezet op een goede en tijdige voorbereiding op en implementatie van de Ow en 2024 zal in het teken staan van een juiste implementatie. Hierbij is ook uitdrukkelijk gekeken naar de minimale acties die nodig zijn voor een tijdige en goede implementatie, zoals de aanpassing van het mandaatbesluit en de legesverordening.

De Ow brengt voor de vergunningverlening en toezicht en handhaving veranderingen met zich mee. De Ow heeft grote impact op onze organisatie en die van onze ketenpartners als het gaat om procedures, werkprocessen en digitale systemen in het brede fysieke domein. Het werken met de bruidsschat (voormalige rijksregels die zijn opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan) en de overgangsrechtelijke bepalingen maken het werk zeker in de beginfase extra complex. Daarmee heeft de Ow ook invloed op hoe wij onze dienstverlening en de uitvoering van de VTH-taken organiseren. In 2023 hebben VTH-medewerkers samen met procesadviseurs gewerkt aan het uitvoeren van acties om te komen tot goed werkende VTH-processen en de ontwikkeling van kennis en competenties. Met ieder team zijn in 2023 ook aparte sessies gehouden gericht op het eigen taakveld. Daarmee creëren we betrokkenheid, eigenaarschap en hebben medewerkers de mogelijkheid zich tijdig te verdiepen in de materie. Voor de processen zijn en worden praktische werkinstructies opgesteld. Hierbij is ook uitdrukkelijk aandacht voor nieuwe of gewijzigde aspecten zoals participatie en (bindend) adviesrecht. Deze ontwikkeling gaat door in 2024. Het is voor medewerkers lastig om aan de hand van fictieve casussen te doorleven wat zij straks echt tegen gaan komen. Om die reden zullen ook in de eerste weken van het nieuwe jaar sessies worden gepland om casuïstiek te bespreken en werkinstructies bij te stellen. De vaste medewerkers gaan zoveel mogelijk aan de slag met de nieuwe verzoeken en het nieuwe toezicht, de inhuur zal eerst de in 2023 ingediende aanvragen behandelen.

Ook voor 2024 zijn voor de afdeling extra incidentele middelen beschikbaar om de implementatie van de Omgevingswet te dekken. De gevraagde inzet heeft - vooralsnog - geen gevolgen voor de in dit plan beschreven werkzaamheden op omgevingsrechtgebied. Aandachtspunt daarbij is wel dat wij te maken hebben met krapte op de arbeidsmarkt waardoor het organiseren van externe ondersteuning voor onze werkzaamheden uitdagend blijft.

Beleidsprocessen Omgevingswet

In 2021 is de Omgevingsvisie Mijn Zwolle van morgen 2030 vastgesteld en de voorbereidingen voor het opstellen van één gemeente breed omgevingsplan zijn in volle gang. VTH-medewerkers worden uitdrukkelijk betrokken bij dergelijke beleidsprocessen. Een onderdeel van de voorbereiding van het omgevingsplan is het onderzoek naar de consequenties van ons handhavingsbeleid op de vorming van dat plan. Daarnaast wordt een plan van aanpak geschreven voor een project gericht op het beëindigen van langlopende, complexe met het bestemmingsplan strijdige situaties. Voor dit project is extra budget beschikbaar, waardoor de inzet hiervoor niet ten koste gaat van onze reguliere werkzaamheden. Dit Plan van Aanpak is nagenoeg gereed en in 2024 wordt gestart met de werkzaamheden.

Bij inwerkingtreding van de Ow beschikken wij over een omgevingsplan van rechtswege die onder andere bestaat uit de zogenaamde bruidsschat. De bruidsschat bestaat uit rijksregels, die met de inwerkingtreding van de Ow verhuizen naar de gemeente. Deze, dan voormalige rijksregels, gaan over diverse onderwerpen. Denk aan regels over geluid, geur en vergunningsvrij bouwen. De bruidsschat bestaat dus uit regels die nu ook al gelden voor heel Nederland. Straks mag iedere gemeente die regels zelf – zo nodig – aanpassen. Hoewel het uitgangspunt bij de bruidsschat is geweest dat de regels bij de overgang naar de gemeente gelijk of gelijkwaardig zijn aan de huidige rijksregels, zijn er enkele regels die toch een andere lading hebben gekregen. Op 30 november 2023 heeft het college besloten de raad voor te stellen een procedure tot wijziging van het omgevingsplan van rechtswege op te starten om de beoogde aanpassing van de bruidsschatregels door te voeren. Daarmee wordt voorkomen dat er extra vergunningplichten ontstaan ten opzichte van de huidige situatie.

Kwaliteitsborging voor het bouwen

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) treedt op 1 januari 2024, tegelijk met de Omgevingswet, gefaseerd in werking. De overheid wil meer toezicht en controle in de bouw, zodat bouwers zich aan de geldende regels houden. De Wkb, met als onderdeel de private kwaliteitsborger, moet hiervoor gaan zorgen. Het doel van de Wkb is minder gebreken bij nieuwbouw en verbouw.

In het nieuwe stelsel kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb-stelsel) worden bouwwerken ingedeeld in drie 'gevolgklassen'. Het Wkb-stelsel geldt eerst alleen voor **nieuwbouw**werken in de laagste risicoklasse, de zogenaamde 'gevolgklasse 1' – eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld grondgebonden eengezinswoningen en eenvoudige bedrijfspanden.

Er komt in 2024 een invoeringstoets voor **verbouw**activiteiten in klasse 1. Als deze toets positief wordt beoordeeld, worden verbouwactiviteiten aan eenvoudige bouwwerken per 1 januari 2025 onderdeel van het Wkb-stelsel. Dat betekent dat gedurende heel 2024 verbouwactiviteiten niet onder de Wkb vallen. Dat geeft alle betrokken partijen de kans om ervaring op te doen met de nieuwe werkwijze voor toezicht in de bouw. Afhankelijk van de resultaten/ervaringen gaat de Wkb niet eerder dan 5 jaar na de inwerkingtreding ook voor de andere twee gevolgklassen gelden (complexe bouwwerken en specialistische bouwwerken).

Met de Omgevingswet komt er een zogenaamde knip tussen de bouwtechnische toets en de ruimtelijke toets.

Door het nieuwe Wkb-stelsel gaat er wat betreft de bouwtechnische toets en de rol van de gemeente het nodige veranderen. Nu toetsen wij nog alle vergunningplichtige bouwplannen aan het Bouwbesluit 2012 voordat een vergunning wordt verleend en houden wij toezicht op de bouw – en treden daar waar nodig handhavend op. In het Wkb-stelsel wordt de bouwtechnische toets voorafgaand aan de bouw en het bouwtechnisch toezicht tijdens de bouw uitgevoerd door een marktpartij en niet meer door de gemeente. In het Wkb-stelsel moet de initiatiefnemer of aannemer een onafhankelijk bedrijf inhuren: een private kwaliteitsborger. Deze kwaliteitsborger ziet erop toe dat aan de technische voorschriften van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl, opvolger van het Bouwbesluit 2012 onder de nieuwe Omgevingswet) wordt voldaan. De initiatiefnemer kan volstaan met een bouwmelding en een risicobeoordeling en borgingsplan. En een gereedmelding zodra de bouw is gerealiseerd.

De gemeente blijft echter wel het bevoegd gezag voor toezicht en handhaving van het bouwtechnische deel, maar heeft daarbij ten gevolge van de Wkb wel een informatieachterstand. Gegevens komen onder het nieuwe stelsel niet vooraf maar achteraf beschikbaar. De nieuwe rol beperkt zich voortaan tot het toetsen van de bouwmelding en de gereedmelding. Hierbij kunnen wij als bevoegd gezag eventueel overwegen om informatie- en contactmomenten op te leggen. Als achteraf moet worden hersteld, kost dat extra tijd, inzet en geld. De markt is primair verantwoordelijk voor de bouwkwaliteit. Het uitgangspunt daarbij is dat afwijkingen door marktpartijen moeten worden opgelost. Maar als de kwaliteitsborger op de bouw een strijdigheid constateert die het afgeven van zijn verklaring in de weg staat wordt deze voorgelegd aan de gemeente. De gemeente moet dan eventueel handhavend optreden. Dit betekent een andere manier van toezicht houden en het inrichten van handhavingsbeleid.

De ruimtelijke toets blijft bij de gemeente. Het gaat daarbij om een toets aan regels voor welstand, ruimtelijke aspecten en veiligheid voor de omgeving. Daarnaast blijft het 'ruimtelijk' toezicht bij de gemeente (dus bouw- en sloopveiligheid voor de omgeving, ruimtelijke aspecten en welstand). Ook blijft de gemeente bevoegd gezag als het gaat om bestaande bouwwerken.

De Wkb leidt tot verandering/verschuiving van taken en rollen van vergunningverlening en toezicht en handhaving en heeft grote impact op procedures, werkprocessen, leges(inkomsten) en informatievoorziening. Het vraagt tijd en capaciteit om de precieze impact van de Wkb in kaart te brengen en zo de Wkb goed te implementeren.

In 2023 hebben wij onder begeleiding van een externe partij en procesadviseur verdere stappen gezet richting implementatie. Daarbij is ook afstemming gezocht met andere gemeentes in de regio, om daar waar mogelijk te komen tot dezelfde aanpak. Er is gewerkt aan het uitvoeren van acties om te komen tot goed werkende Wkb-processen en het in kaart brengen van onze rol als bevoegd gezag en de keuzemomenten daarin.

Voor de processen zijn en worden praktische werkinstructies opgesteld. Er is tijd besteed aan de ontwikkeling van kennis en competenties van medewerkers.

Op 7 november jl. hebben wij een informatiedag Ow en Wkb georganiseerd voor initiatiefnemers en ondernemers uit Zwolle. Ook zijn er in de regio in samenwerking met andere gemeentes en brancheorganisaties informatiesessies georganiseerd voor bijvoorbeeld aannemers.

Wat betreft onze rol als bevoegd gezag moeten beleidsmatige keuzes worden gemaakt. Zo kan een gemeente nog steeds toezicht houden op bouwwerken onder de Wkb, maar dat vraagt wel vooraf om beleidsmatige keuzes (wanneer wel of niet, bij welk type bouwwerk of onderwerp wil de gemeente betrokken worden en dergelijke). Een andere beleidskeuze is wanneer treden wij wel of niet handhavend op.

In 2023 zijn wij gestart met het opstellen van toezicht- en handhavingsbeleid Wkb. Omdat het Wkb-stelsel geheel nieuw is en wij eerst ervaring op willen doen met het nieuwe stelsel, kiezen wij ervoor om het beleid nog niet vast te stellen, maar de uitgangspunten van dit conceptbeleid eerst als leidraad te gebruiken en te gaan ervaren of onze uitgangspunten toepasbaar en afdoende zijn. Op basis van de ervaringen in 2024 gaan wij het conceptbeleid omzetten in definitief beleid. De uitgangspunten zijn opgenomen in bijlage II.

In de eerste helft van 2024 zal de focus liggen op:

- Het monitoren van de effecten van de Wkb voor de gemeente en de werking van de aangepaste processen, beleidsuitgangspunten en legesverordening.
- Het gereed zijn voor de invoering van de Wkb voor gevolgklasse 1 **verbouw** per 1-1-2025.
- Vaststellen toezicht en handhavingsbeleid Wkb (gevolgklasse 1 (nieuwbouw)).

Ontwikkeling Fysiek Domein

In november 2023 heeft de Directie, na positief advies van de OR, definitief ingestemd met de nieuwe hoofdstructuur van het Fysiek Domein. Dit betekent onder andere dat de afdeling Fysieke Leefomgeving, onderdeel VTH omgevingsrecht, wordt samengevoegd met de afdeling Ruimtelijke Planvorming. Over de teamindeling zal de Directie begin december 2023 een voorlopig besluit nemen. Ondertussen wordt gewerkt aan implementatieplannen, waarin wordt uitgewerkt hoe de nieuwe afdelingen en teams gaan werken en wat er nodig is om dit te bereiken. De verwachting is dat we uiterlijk 1 april 2024 formeel in de nieuwe structuur gaan werken.

Met de komst van de Ow en Wkb ontstaan nieuwe rollen en taken. Een andere ontwikkeling is het feit dat diverse ervaren medewerkers gebruik maken van het generatiepact en/of binnen enkele jaren met pensioen gaan. Wij willen in 2024 met een functie- en formatieonderzoek in kaart brengen wat nodig is om de werkzaamheden binnen het VTH-domein, inclusief adviseurs, ook in de toekomst goed uit te kunnen voeren.

Ondermijning

Wij werken verder aan het verstevigen van de integrale ondermijningsaanpak. Onderdeel daarvan is het vergroten van onze weerbaarheid tegen georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Deze weerbaarheid ontstaat door het opwerpen van barrières en actieve toepassing van passend beleid om ondermijnende activiteiten geen kans te geven. Het toepassen van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) bij de aanvraag van een vergunning is een voorbeeld van één van die barrières. Het Bibob-beleid is in 2021 geactualiseerd. Voor het vernieuwde Bibob-beleid is de regionale lijst met risico categorieën aangepast naar de lokale situatie in Zwolle. Het nieuwe beleid maakt het mogelijk om maatwerk te leveren door onderscheid te maken bij onderdelen waar altijd een Bibob-toets toegepast wordt (hoog risico) en waar deze toegepast kan worden (laag risico). Omgevingsvergunningen bouw en milieu staan ook op die lijst. Dit heeft gevolgen voor de werkwijze bij de vergunningverlening. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt in de processen.

Monitoring

Een goede monitoring is nodig om te kunnen beoordelen of beleids- en begrotingsdoelstellingen (zoals opgenomen in het VTH-beleidsplan Wabo thuishaken 2021-2022 en de productbladen) behaald worden. Op dit moment maken wij gebruik van de indicatoren zoals vermeld in de productbladen. Helaas lukt het nog niet in alle gevallen daarop snel en/of op detail te rapporteren.

Wij bouwen aan een 'dashboard' waarmee wij, bij voorkeur real time, (detail) informatie uit onze zaaksystemen kunnen halen. Het dashboard is nu nog gebaseerd op een zogenaamde 'datadump'. In voorgaande jaren zijn met het 'dashboard' stappen gezet om de monitoring te verbeteren. In 2023 is het dashboard uitgebreid met onderdelen toezicht en handhaving.

In de zomer van 2023 is een data-analist in dienst getreden die zich onder andere bezighoudt met de doorontwikkeling van het dashboard en het verbeteren van de datakwaliteit en het inzichtelijk maken van kwaliteitsdoelen zoals afhandelingstermijn. Dat vormt weer een belangrijke basis voor onze programmering en de keuzes die wij daarbij maken.

In 2024 zal, naast het verbeteren van datakwaliteit, extra aandacht uitgaan naar indicatoren (KPI's) voor de Ow en Wkb. Op basis daarvan kunnen wij de werkprocessen verder optimaliseren en Ow en Wkb 'proof' maken.

Data gedreven werken

Data gedreven werken of ook wel informatie gestuurd werken binnen het VTH-domein kan ons helpen om de veiligheid en leefbaarheid in Zwolle beter te waarborgen. Het zorgt ervoor dat sturing kan plaatsvinden vanuit overzicht, trends en ontwikkelingen. Het accent in het programma zal daarmee op onderdelen gaandeweg verschuiven van focussen op inspanningen (hoeveel vergunningen gaan we verlenen en hoeveel controles gaan we uitvoeren) en op output (het halen van de afgesproken aantallen) naar het werken aan een programmering dat gebaseerd is op outcome (resultaat en effectiviteit). Het ontwikkelen en uitvoeren van deze werkwijze van informatie gestuurd werken en

monitoring vraagt specifieke expertise en kost capaciteit. Sinds de zomer van 2023 beschikken wij over een data-analist die ons op dit vlak ondersteunt.

2.1.2

(Meerjarige) projecten en ontwikkelingen vergunningverlening

Woningopgave

In 2021 is de Omgevingsvisie Mijn Zwolle van morgen 2030 vastgesteld. Tot 2030 willen we jaarlijks 1000 woningen toevoegen aan onze gemeente. Dat doen we om het huidige woningtekort aan te pakken, waarbij we zien dat de vraag blijft toenemen. Met 1000 woningen per jaar tot 2030 willen we het woningtekort op alle fronten aanpakken met onderscheidende woonmilieus en een gevarieerd aanbod voor iedere inkomenscategorie. Een belangrijke keuze daarin is dat we onze opgaven voor meer woningen bijna volledig laten landen in de bestaande stad. We koppelen de woonopgaven ook aan gebieden waar een noodzaak is tot transformatie.

De afgelopen jaren wordt het beoogde aantal van 1000 woningen per jaar niet gehaald. In 'Blijven Bouwen: Zwols Actieplan Woningbouw' is beschreven met welke strategieën wij als gemeente al actiegericht aan de slag zijn en op korte termijn verder mee aan het werk gaan. Eén van de vijf strategieën is: 'We brengen ons juridisch instrumentarium verder op orde'. Dit actieplan en deze woningopgave betekent dat wij ook in 2024 rekening moeten houden met een stroom aan aanvragen om omgevingsvergunningen en aan de voorkant meedenken bij de projecten en initiatieven om die procedures soepel te laten verlopen.

Beleid en regelgeving

Het opstellen van nieuw gemeentelijk beleid / regelgeving of aanpassing bestaand beleid / regelgeving vraagt om een uitvoerbaarheidstoets door de uitvoerende afdelingen. Daar houden wij in de planning rekening mee, al is niet altijd vooraf goed in te schatten welke capaciteit daarvoor nodig is. Zonder goede toets voorafgaande aan de vaststelling merken wij dat wij bij de uitvoering ervan tegen problemen oplopen.

Stikstof

De stikstofproblematiek heeft vooral effecten voor de planfase. De impact op het VTH-domein is beperkt. De stikstoftoets maakt onderdeel uit van de toetsing van aanvragen om een omgevingsvergunning. Per aanvraag moet worden beoordeeld of een stikstofberekening moet worden opgesteld om te beoordelen of uitvoering van het plan kan leiden tot significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied.

Voor bouwfasen gelden de volgende regels en werkwijze: per project de stikstofdepositie van de bouwfase berekenen, indien mogelijk schoon materieel inzetten en beoordelen of er sprake is van stikstofdepositie en zo ja, wat de gevolgen zijn voor de natuur. Net zoals we dat ook voor de permanente gebruiksfase doen.

Uit de berekeningen blijkt vaak dat er geen (significante) toename van de stikstofdepositie plaatsvindt, waardoor stikstof geen belemmering vormt voor de bij de afdeling in behandeling zijnde aanvragen omgevingsvergunningen.

In de gevallen waarin uit de berekening wel een (significante) toename van de stikstofdepositie blijkt en uitvoering van het plan tot significante gevolgen kan leiden voor

een Natura 2000-gebied, vragen wij de provincie om een advies en instemming (voorheen: verklaring van geen bedenkingen) – tenzij de initiatiefnemer ervoor kiest om zelf een vergunning voor de Natura 2000-activiteit bij de provincie aan te vragen en de vergunningenprocedures los van elkaar te doorlopen.

Uit het voorgaande volgt dat de stikstoftoets tot meer administratieve lasten en vertraging kan leiden en extra capaciteit vraagt, maar dat de impact op het VTH-domein tot dusver relatief beperkt is.

2.1.3 (Meerjarige) projecten en ontwikkelingen toezicht & handhaving (waaronder constructieve veiligheid)

Illegale woningsplitsingen

Zwolle heeft te maken met een druk op de woningmarkt en dat maakt ook dat wij steeds meer te maken krijgen met het illegaal splitsen van woningen. Hoewel de splitsing van woningen een deel van de vraag naar woonruimte opvangt, heeft het een negatieve invloed op de (brand)veiligheid en leefbaarheid van onze stad.

Op 14 mei 2020 is door de raad het paraplubestemmingsplan Zelfstandige woonruimte en de Beleidsregel voor zelfstandige woonruimte vastgesteld, met als doel om overlast als gevolg van het toevoegen van zelfstandige woonruimte(n) te beperken en de kwaliteit van de woningen en de leefomgeving veilig te stellen. Gelet op de impact van illegale woningsplitsingen op de veiligheid en leefbaarheid van onze stad zijn wij in 2021 gestart met het projectmatig handhaven van illegale woningsplitsingen. De gemeenteraad heeft incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het project. Er is een externe projectleider aangetrokken en er is een plan van aanpak opgesteld. In het Plan van Aanpak werd uitgegaan van circa 80 zaken. Uit nader onderzoek is gebleken dat er nu in totaal 210 dossiers zijn waarbij er een indicatie is dat er illegale woningsplitsing heeft plaatsgevonden.

Van 66 zaken is inmiddels duidelijk dat zij buiten de scope vallen van het project. Bij de overige zaken wordt eerst uitgezocht of de situatie gelegaliseerd kan worden. In 2023 zijn 5 situaties gelegaliseerd met een vergunning. Het afgelopen jaar zijn 53 controles uitgevoerd, is 36 keer een voornemen verstuurd en is tot nu toe 20 keer een last onder dwangsom opgelegd. Eén woning is ontruimd en gesloten vanwege een gevaarlijke situatie. Het is de verwachting dat het project nog zeker 1,5 jaar in beslag zal nemen.

Op 4 juli 2023 heeft het college ingestemd met het actieplan Beter Benutten Bestaande Woningvoorraad Zwolle. Het doel van het actieplan is om de mogelijkheden van de bestaande woningvoorraad beter te benutten en in gezamenlijkheid (woningbouwcorporaties, marktpartijen en gemeente) maatregelen door te voeren. Onderdeel daarvan is het op orde brengen van ons instrumentarium, waarbij we onze regelgeving actualiseren. Hierbij wordt ook gekeken naar de hiervoor genoemde Beleidsregel voor zelfstandige woonruimte. In 2024 bekijken wij welke invloed dat heeft op het project illegale woningsplitsingen.

Constructieve veiligheid (grote) publiekstoegankelijke gebouwen

Breedplaatvloeren

Op 22 april 2020 is de Regeling Bouwbesluit met betrekking tot de veiligheid van breedplaatvloeren inwerking getreden. In deze regeling is een gefaseerde onderzoeksplicht opgenomen voor gebouwen met breedplaatvloeren. Inmiddels hebben wij voor Zwolle alle panden in beeld die nader beoordeeld moeten worden. Momenteel geldt nog niet voor al deze panden een onderzoeksverplichting. In 2023 hebben wij de ontwikkelingen op dit onderwerp gevolgd, dat gaf geen aanleiding om nader onderzoek bij panden te (laten) doen. Ook in 2024 blijven wij de ontwikkelingen blijven volgen, maar de verwachting is dat het verder geen specifieke inzet van ons gaat vragen.

Periodieke beoordeling constructieve veiligheid voor grote publiekstoegankelijke gebouwen

Met het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) worden eigenaren van grote publiekstoegankelijke gebouwen uit de gevolgklasse 3 verplicht om voor hun gebouwen periodiek de constructieve veiligheid te beoordelen volgens de Nederlandse Technische Afspraak (NTA) 8790, die op 4 oktober 2023 is gepubliceerd. De beschreven beoordelingsmethode is echter ook toepasbaar bij bouwwerken waar dit niet verplicht is. Daarmee wordt de zorgplicht van gebouweigenaren concreter ingevuld en het vereenvoudigd de rol van de gemeente als bevoegd gezag.

Onderzoek vloerproblematiek van MuWi – Scholen

Begin juli 2023 is het verzoek van de minister van BZK binnengekomen om scholen waarin het MuWi-systeem is toegepast te gaan onderzoeken en controleren. Het gaat over een bouwsysteem dat tot globaal 1973 werd toegepast. In 2024 gaan wij voor Zwolle in beeld brengen welke scholen ter plaatse gecontroleerd moeten worden.

Bouw en sloopveiligheid

Veiligheid is een belangrijk thema in ons uitvoeringsbeleid. Op basis van ons uitvoeringsbeleid en beschikbare capaciteit moeten wij echter wel prioriteiten stellen.

Binnen de organisatie bestaat de behoefte om meer te gaan werken met BLVC plannen. BLVC staat voor Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid en Communicatie. In een BLVC-plan zijn maatregelen, verantwoordelijkheden en afspraken beschreven rondom bouwprojecten.

Vanuit VTH is in kaart gebracht wat een dergelijke aanpak betekent voor de VTH-werkzaamheden. Niet alle aspecten die in een BLVC-plan staan zijn juridisch afdwingbaar en toezicht en handhaving op die onderdelen is daarmee ook niet mogelijk. Op basis van het huidige Bouwbesluit 2012 (onder de Omgevingswet Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) kan alleen als het gaat om het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden om een veiligheidsplan worden gevraagd. Op dit moment wordt daar minimaal gebruik van gemaakt. Er zijn ook geen specifieke normen voor een Veiligheidsplan. Er is sprake van een dynamisch uitvoeringsproces, waarbij bij verschillende fasen (zoals sloop, ruwbouw, afbouw) verschillende veiligheidsvraagstukken spelen. Op het gebied van bouw- en sloopveiligheid is tot op heden binnen de afdeling Fysieke Leefomgeving geen specifieke deskundigheid en ook

geen gelabelde capaciteit voor beoordeling en toezicht en handhaving op bouw- en sloopveiligheidsplannen aanwezig.

Het toepassen van BLVC plannen is slechts mogelijk als het als een project wordt opgepakt en er vooraf voldoende capaciteit wordt vrijgemaakt bij alle disciplines die betrokken zijn. In 2023 zijn de kaders voor hoe in Zwolle om te gaan met BLVC verder uitgewerkt. Er is een projectgroep samengesteld en binnen deze projectgroep is een document opgesteld met de randvoorwaarden welke voor Zwolle belangrijk zijn. Dit document vraagt nog een nadere uitwerking. Vooral het juridisch kader om een BLVC plan te kunnen eisen bij projecten is nog een uitdaging.

Het bouw en sloop gedeelte is geregeld in het Bouwbesluit (straks Bbl) maar vooral bereikbaarheid en communicatie is lastig om goed te borgen. Mogelijk dat de invoering van de Omgevingswet ons hier nog handvaten bij geeft. In 2024 zal het verder uitgewerkt moeten worden om tot een werkbaar document te komen.

Handhaving Energielabel C kantoren

Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorgebouwen groter dan 100 m² energielabel C of beter hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. Dat is vastgelegd in het Bouwbesluit 2012 (en straks onder de Ow in het Besluit bouwwerken leefomgeving). Dit geldt voor kantoren van derden maar ook voor ons eigen gemeentelijk vastgoed. Op basis van gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (NVO) blijkt dat pas 45% van alle kantoren in Nederland voldoet.

Sinds 1 januari 2023 is de gemeente en in sommige gevallen de provincie het bevoegde gezag om toe te zien op de naleving van deze energielabelplicht. In het VTH programma 2023 was hiervoor geen capaciteit geraamd, omdat wij gelet op de geringe beschikbare capaciteit bij Toezicht scherpe keuzes moeten maken. Mede om die reden zijn wij, net als de meeste gemeenten in IJsselland, in 2023 in gesprek gegaan met de OD om deze werkzaamheden door hen uit te laten voeren. Bij de OD zit expertise wat betreft energie bij bedrijven. Dat heeft geleid tot een projectvoorstel. Het overleg over de start uitvoering heeft helaas de nodige tijd in beslag genomen, omdat eerst moest worden bekeken wat nodig is om de OD deze nieuwe, bouw gerelateerde taak, uit te laten voeren. Om die reden is in 2023 nog niet de uitvoering gestart. Onlangs heeft het bestuur van de OD besloten deze taak als nieuwe taak voor de deelnemers die daarom verzoeken uit te willen voeren. Als Zwolle maken we daar gebruik van. De OD zal in 2024 voor de starten met deze werkzaamheden.

Via de algemene uitkering ontvangen gemeenten tot 2030 compensatie voor de handhavingslasten. Het gaat voor Zwolle om een bedrag van ca. € 12.000,-- per jaar voor de periode 2022 – 2025, later minder. Deze middelen zetten we in voor toezicht en handhaving van de energielabelplicht kantoren. Daarnaast is met het raadsbesluit Besteding SPUK-middelen ambtelijke kosten klimaatakkoord van 17 juli 2023 aanvullend budget beschikbaar gekomen.

Grip op zorg

Zwolle is een inclusieve stad waar alle inwoners gelijke kansen hebben om mee te doen, ook mensen met een beperking, die ondersteund worden om zo zelfstandig mogelijk te

wonen. Dit geldt ook voor mensen met een beperking waarvan sommigen samenwonen in kleine groepen in woonzorgprojecten. Een aantal van deze woningzorgprojecten veroorzaken echter in meer of mindere mate overlast voor de buurt en de raad heeft op 29 november 2021 een motie aangenomen om te onderzoeken hoe er meer grip en sturing mogelijk is bij de toekenning van zorgwoningen. (Motie M 17-2 vreemd aan de orde van de dag “Zorgwoningen en zorgelijke zorgaanbieders”). Aan deze opdracht is vervolg gegeven door met een breed samengestelde werkgroep te onderzoeken hoe we de overlast kunnen tegengaan. Dit heeft op 27 november 2023 geresulteerd in een raadsbesluit dat er in ieder geval tot het derde kwartaal van 2024 geen specifieke vergunningplicht voor zorgwonen wordt ingesteld.

2.2 Omgevingsrecht milieu (OD-taken)

VTH-uitvoeringsprogramma IJsselland 2024

Voor de OD-taken geldt een wettelijke verplichting om te komen tot een regionaal uitvoeringsprogramma. Wij hebben van de OD op 16 november jl. het definitief ambtelijk concept van het VTH-uitvoeringsprogramma 2024 Omgevingsdienst IJsselland (hierna: UVP 2024) ontvangen. De daarin opgenomen VTH-taken hebben wij voor zover mogelijk in verkorte vorm opgenomen in de productbladen van dit document en daarin verwijzen wij naar het UVP 2024. Het UVP 2024 inclusief jaaropdracht is als bijlage III toegevoegd.

In het UVP 2024 is per taakveld of thema het doel beschreven en vervolgens wat er wordt gedaan om bij te dragen aan het behalen van dat doel. Waar mogelijk wordt hier een directe verbinding gelegd met de per taakveld beschikbare uitvoeringsformatie.

VTH-jaarverslag IJsselland 2022 en 2023

Voor het jaarverslag geldt er geen wettelijke verplichting om te komen tot een regionaal jaarverslag. Voor ons jaarverslag 2023 OD-taken baseren wij ons vooral op de najaarsbestuursrapportage 2023 en de maandelijkse voortgangsrapportages, zoals wij die van de OD hebben ontvangen.

Op 7 april 2023 heeft het IBT de gemeenten aangegeven dat ook het VTH jaarverslag OD-taken voor 1 april van het daarop volgende jaar door de colleges vastgesteld moet worden. Ons college heeft in december 2022 in de productbladen milieu van ons VTH omgevingsrecht jaarverslag 2023 en programma 2024 op basis van de maandelijkse voortgangsrapportages e.d. ook verslag gedaan van de milieutaken in 2022. Het was niet mogelijk om het VTH jaarslag 2022 Omgevingsdienst IJsselland voor 1 april 2023 vast te stellen. Het definitieve VTH jaarverslag 2022 Omgevingsdienst IJsselland is pas op 20 juli 2023 door het Algemeen Bestuur van de OD vastgesteld. Ons college heeft via de annotatie AB van 20 juli jl. kennisgenomen van het OD jaarverslag. Het OD jaarverslag 2023 gaf geen aanleiding om het vastgestelde uitvoeringsprogramma 2024 bij te stellen.

Ook nu doen wij in ieder geval in de productbladen milieu van ons VTH omgevingsrecht jaarverslag 2023 & programma 2024 alvast verslag van de uitvoering van de milieutaken

in 2023. Zodra het definitieve VTH jaarverslag 2023 Omgevingsdienst IJsselland door het AB van de OD is vastgesteld, zullen wij daar een besluit over nemen.

Interbestuurlijk programma versterking VTH stelsel (IBP-VTH)

Op nationaal niveau is het IBP-VTH, een vervolg op de tien aanbevelingen van de commissie Van Aartsen, vol in uitvoering. De OD neemt daar actief aan deel en krijgt ook extra middelen om de dienst te versterken en door te ontwikkelen. Als onderdeel van het IBP-VTH zijn robuustheidscriteria opgesteld waaraan een omgevingsdienst moet voldoen. Deze criteria gaan over effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency en zijn vertaald naar zes kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Op dit moment voldoet de OD niet aan alle kpi's, met als belangrijkste onderdeel de omvang van het regionaal werkprogramma (minimaal € 16,5 miljoen, bij de OD is die circa € 13 miljoen). De OD gaat in 2024 een plan van aanpak schrijven om aan de kpi's te kunnen voldoen. Mogelijk dat het voldoen aan de robuustheidscriteria gevolgen heeft voor de aard en omvang van de door de partners ingebrachte werkzaamheden.

Programma Samen Toekomstbestendig Omgevingsdienst IJsselland

De OD is in 2021 gestart met het Programma Samen Toekomstbestendig, met als doel de organisatie verder door te ontwikkelen. Vanuit het programma Samen Toekomstbestendig, dat begrotingstechnisch vanaf 2023 effectief is geworden, is veel in gang gezet en wordt een robuuste basis gelegd voor de toekomst. Inmiddels zit het programma in de implementatiefase.

Nieuwe urenplanning

Vanaf de start van de OD in 2018 tot en met 2022 was er sprake van beduidende scheefgroei in geraamde versus gerealiseerde uren voor de deelnemers. In de begroting 2023 en 2024 van de OD is de herijking van de financiering verwerkt en zijn de benodigde en beschikbare formatie en financiële middelen vermeld. Het UVP 2023 en ook het UVP 2024 is daarop gebaseerd. Het programma 'Samen Toekomstbestendig' van de OD leidde tot een meer objectieve vaststelling van de benodigde ureninzet per taakveld en deelnemer. Meerwerkopdrachten zijn bespreekbaar als het tijdig wordt aangekaart, benodigde middelen beschikbaar zijn en de OD kan zorgen voor de benodigde bemensing. Op 5 oktober 2023 heeft het AB daarvoor het "afwegingskader voor nieuwe facultatieve taken" vastgesteld.

Doorontwikkeling

Het Programma Samen Toekomstbestendig is niet alleen financieel van aard. De doorontwikkeling van de OD stelt het effect van het werk van de dienst voorop. Dat vraagt om een meer risico- en datagerichte manier van werken. Regionaal programmeren met oog voor lokale wensen en ambities is beter voor de kwaliteit en de efficiency van de uitvoering. Vanuit een regionale blik wordt gekeken hoe de uren worden ingezet: wat zijn de belangrijkste issues, waar valt het meeste milieurendement te halen en hoe kan de OD dat logistiek gezien het beste organiseren.

In 2023 is de OD gestart met een regionale pilot risico- en datagericht werken bij de voedingsmiddelenindustrie. De regionale aanpak met onder meer ketentoezicht en themacontroles wordt in 2024 gecontinueerd.

Verbetering monitoring OD-taken (uitvoering verbeterpunt IBT)

Het verbeteren van de monitoring is een aandachtspunt. Ook in het kleurbeeld Wabo 2023 heeft het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) als één van de verbeterpunten meegegeven: werk in 2023 aan de verbetering van de monitoring. Alle IJssellandse gemeenten hebben dit als verbeterpunt meegekregen.

In gezamenlijkheid (OD, OD-partners en IBT) wordt gewerkt aan een verbeterslag. In het kader van het project datakwaliteit heeft de OD ook in 2023 inzet gepleegd op het verbeteren van de data en de presentatie daarvan. Het bedrijvenbestand is één van de belangrijkste pijlers van deze datakwaliteit. Ook is gewerkt aan een steeds nauwkeuriger manier van tijdschrijven en het monitoren van de prestatie indicatoren zoals opgenomen in het uniform VTH-beleid OD-taken. Dit maakt ook onderdeel uit van spoor 1 van het Programma Samen Toekomstbestendig en krijgt in 2024 een vervolg. Ook de regionale en branchegerichte aanpak (zie hiervoor) draagt bij aan een datagerichte manier van werken, waarmee ook een verbeterslag in de monitoring kan worden gemaakt.

Risicoanalyse en VTH-beleid

In 2022 is de regionale Risicotool, versie 1.0, vastgesteld. De OD heeft samen met Omgevingsdienst Twente in 2023 een vervolgslag gemaakt om deze geschikt te maken voor milieutaken, ook onder de Omgevingswet. Deze aangescherpte risicotool is in juli 2023 beschikbaar gekomen en vormt de basis voor het UVP 2024 van de OD.

In het kader van het duurzaam up-to-date houden van het bedrijvenbestand zijn ook in 2024 uren gereserveerd om de actualiteit van het bedrijvenbestand blijvend te monitoren door onder andere gevelcontroles.

Sinds 2022 is een regionale werkgroep bezig met het actualiseren van het huidige regionale VTH-beleid OD-taken, rekening houdend met de Omgevingswet en de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen in het adviesrapport “Om de leefomgeving”. Er ligt inmiddels een definitief concept dat naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 kan worden vastgesteld.

Energiebesparingsaanpak bedrijven

De OD voert diverse wettelijke energie gerelateerde werkzaamheden uit die een bijdrage leveren aan de duurzaamheidsambities van de partners en de energietransitie in West-Overijssel. De OD heeft afgelopen jaren toezichthouders opgeleid om die specialistische taken uit te voeren en bij verschillende categorieën van bedrijven gerichte energiecontroles uit te voeren. Ook de nieuwe landelijke regeling over de Informatieplicht energiebedrijven voert de OD uit.

Sinds 2020 hebben wij, net als de andere partners in de regio IJsselland, tijdelijk extra financiële middelen beschikbaar gesteld voor projectmatige aanpak van het energietoezicht in onze regio. Daarmee is ook uitvoering gegeven aan het

Energie & Duurzaamheid Uitvoeringsplan 2022 – 2023. Vanaf 2024 zijn dit structurele taken, die onderdeel uitmaken van de begroting en jaaropdracht. Daarnaast voert de OD ook extra energietaken uit die via de landelijke specifieke uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE) worden gefinancierd.

Omgevingswet

Ook de OD heeft zich voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Zij voeren de maatregelen uit die zijn opgenomen in het (aangepaste) Projectplan Implementatie Omgevingswet. De capaciteit die daarmee gemoeid is wordt deels gedekt uit extra beschikbaar gestelde middelen door de deelnemers.

3 Productbladen

3.1 Taakveld bouwen & RO

3.1.1 Vooroverleg

Begrotings- doel(en)	Doel 6.1.3: We zorgen voor een flexibel maar helder wettelijk kader en adequaat instrumentarium.
Beleids- doel(en)	Door het geven van informatie en het aan de voorkant vaststellen van de haalbaarheid van een eventuele aanvraag, de haalbaarheid te vergroten (zoeken naar een oplossing) en de noodzaak van een vergunning in te schatten. Dit bespaart tijd en kosten voor beide partijen.
Indicator/ indicatoren	Aantal ingediende en afgehandelde adviesvragen/informatieverzoeken vanuit de spreekbox, via de website en het KCC (streefwaarde 100%).
Programma 2023	• 10 adviesvragen vanuit de spreekbox; • 1500 adviesvragen via onze website en het KCC.
Resultaten	

Een initiatiefnemer kan ervoor kiezen om nog voor het indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning, met ons in overleg te gaan om te kijken wat de haalbaarheid van de plannen zijn. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten: de behandeling van aanvragen waarbij vooroverleg heeft plaatsgevonden kosten gemiddeld minder tijd dan aanvragen waarbij geen vooroverleg heeft plaatsgevonden. Daarnaast weet de initiatiefnemer waar hij aan toe is.

Half maart 2020 is vanwege de lockdown door het coronavirus besloten de spreekbox voorlopig te sluiten. De adviesvragen worden sindsdien uitsluitend telefonisch, per post of digitaal gesteld. Ten behoeve van het beantwoorden van de verzoeken wordt gekeken naar de meest geëigende weg: telefonisch, mail, via Teams of een afspraak op locatie.

Het afgelopen jaar hebben wij in het kader van vooroverleg 1229 contactverzoeken en informatieverzoeken via de telefoon, email en website ontvangen en afgehandeld. Het aantal interne adviesverzoeken en rechtstreeks contact per mail en telefonisch met initiatiefnemers, buiten onze registraties om, wordt niet gemonitord.

Ook de mogelijkheid van het indienen van een conceptaanvraag is een vorm van vooroverleg. Dit onderdeel is verder uitgewerkt in de volgende paragraaf.

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Het totaal aantal ingediende en afgehandelde contact- en informatieverzoeken ligt in 2023 iets lager dan het geprogrammeerde aantal. Waarschijnlijk dat afnemende bouwinitiatieven hiervan de oorzaak zijn. Wel is duidelijk dat deze vorm van dienstverlening in een behoefte voorziet. Nu duidelijk is dat de Ow en Wkb in 2024 in werking treden verwachten wij in 2024 een toename van het aantal verzoeken en om die reden gaan wij in het programma 2024 opnieuw uit van 1500 (en stellen wij het niet op basis van het aantal van 2023 naar beneden bij).
Programma 2024	• 10 adviesvragen vanuit de spreekbox; • 1500² adviesvragen via onze website en het KCC.
Uren-begroting 2024	Het bouwteam vergunningen is 'producteigenaar'. In de urenbegroting voor 2024 is 1310 uur gereserveerd voor de uitvoering (0,99 Fte). Daarnaast zijn voor 2024 voor de afdeling extra incidentele middelen beschikbaar om de implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen te dekken (zie ook paragraaf 2.1.2). Deze kan onder andere worden benut voor het behandelen van contact- en informatieverzoeken als de hiervoor genoemde uren niet toereikend blijken te zijn.

3.1.2

(Concept)aanvragen + toezicht en handhaving op omgevingsvergunningen: bouw, RO, aanleg, monument, sloopmeldingen, sloopvergunningen bouw, reclame, kap en uitweg.

Begrotings-doel(en)	- Doel 6.1.3: We zorgen voor een flexibel maar helder wettelijk kader en adequaat instrumentarium. - Doel 7.2.2: We versterken de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crisis en gevoelens die daarmee samenhangen.
Beleids-doel(en)	1) Het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, veiligheid, leefbaarheid en gezondheid door het toetsen van plannen en meldingen aan de geldende regelgeving en daar waar mogelijk maatwerk te leveren. 2) Het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de bewoners en gebruikers van panden, alsmede het voorkomen van aantasting van de leefomgevingskwaliteit tijdens de realisatie. 3) Het beperken van discrepanties tussen het archief en het gerealiseerde. 4) Het stimuleren van het (spontane) naleefgedrag.

² Als gevolg van de invoering per 1 januari 2024 van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen verwachten wij een toename van het aantal klantvragen.

Indicator/ indicatoren	Vergunningen	Toezicht & handhaving
	1) Het aantal ingediende en afgehandelde aanvragen om omgevingsvergunningen en meldingen (streefwaarde 100%). 2) Het resultaat van de behandeling van de aanvragen/meldingen (streefwaarde <5% geweigerd/buiten behandeling, <1% van rechtswege). 3) Het aantal controletoeetsen constructieberekeningen waaronder het aantal dat niet akkoord is.	4) Aantal toezichtsmomenten, onderverdeeld naar categorie aanvragen en type toezicht (constructief/bouw). 5) Aantal toezichtsmomenten onderscheiden voor wat betreft grote projecten. 6) Resultaat controles.
Programma 2023	Vergunningen • 100 conceptaanvragen. • 700³ omgevingsvergunningen bouw. • 40 ruimtelijke ordening (afwijking bestemmingsplan) • 25 omgevingsvergunningen aanleg. • 60 omgevingsvergunningen kap. • 20 omgevingsvergunningen reclame. • 10 monumentenvergunningen. • 20 sloopmeldingen. • 3 sloopvergunningen. • 20 omgevingsvergunningen uitweg.	Toezicht & handhaving • 25 controles monumenten beschermd stadsgezicht • 500 controlemomenten bouwtoezicht waarbij voor de volgende grote bouwprojecten substantiële controles op het programma staan: - ((nieuw)bouw Stadshagen; - Westerlaan 51 sloop en (ver)bouw voormalig gebouw posterijen - Sloop en nieuwbouw Schuurmanstraat (Weezenlanden Noord) - Nieuwbouw school Lassuslaan - Sloop en nieuwbouw Hudson's Bay - Hessenpoort, o.a. distributiecentrum PicNic, Ahold WDP, Logistiek Centrum Steinfurtstraat en uitbreiding Wehkamp - (de voorbereiding op) de bouw van de passerelle (bij station) . • 350 buitencontrolemomenten constructeurs (inclusief grote projecten). • 700 adviestoetsen door de constructeurs.

³ Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2023 en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen verwachtten wij een toename van het aantal Wabo-aanvragen

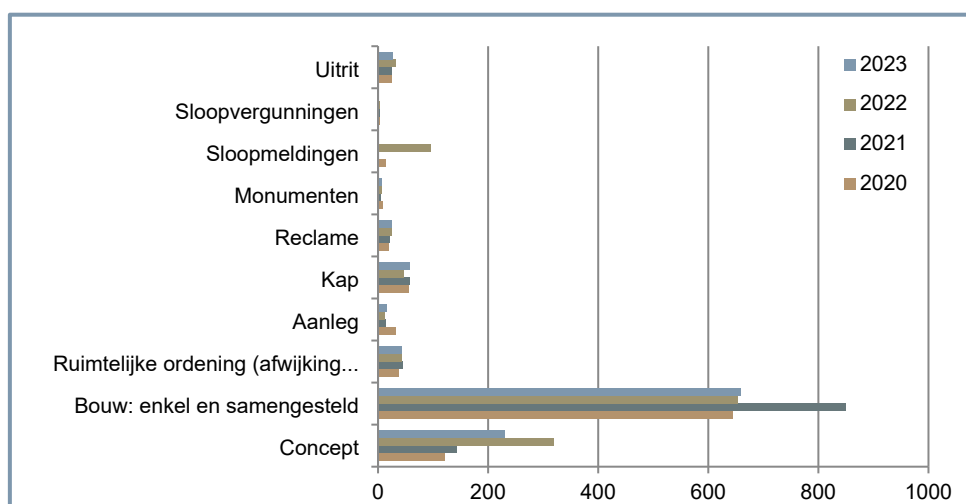
Resultaten vergunningverlening

Uit onderstaande tabel (en beeldend gemaakt in figuur 1) blijkt hoeveel Wabo-gerelateerde aanvragen wij het afgelopen jaar hebben ontvangen en met hoeveel aanvragen wij rekening hebben gehouden⁴.

	2020	2021	2022	2023	Programma 2023
Concept	121	142	319	229	100
Bouw: enkel en samengesteld	644	850	653	658	700
Ruimtelijke ordening (afwijking bestemmingsplan)	37	45	43	43	40
Aanleg	32	14	12	16	25
Kap	56	57	46	58	60
Reclame	19	21	24	25	20
Monumenten	9	5	6	6	10
Slopmeldingen ⁵	13	0	95	0	20
Sloopvergunningen	3	2	2	1	3
Uitrit	25	25	31	26	20

Tabel 1: Aantal Wabo aanvragen in relatie tot programmering 2023

Wat opvalt is dat het aantal aanvragen bouw en samengesteld ten opzichte van 2022 ongeveer gelijk is gebleven, terwijl het aantal conceptaanvragen ten opzichte van vorig jaar flink is afgenomen. Dat ondanks dat wij sinds 2021 vooroverleg en het indienen van een conceptaanvraag stimuleren. Het is voor de initiatiefnemer een goede manier om een indicatie te krijgen van de haalbaarheid van het plan en het draagt bij aan het indienen van een volledige definitieve aanvraag.

⁴ De samengestelde aanvragen (2 of meer activiteiten) zijn in de categorie 'bouw' meegeteld omdat bouw meestal één van die activiteiten is. Bij de andere activiteiten zoals afwijken bestemmingsplan, monument, enzovoort, is alleen het aantal enkelvoudige aanvragen weergegeven.

⁵ Sinds 2018 wordt het grootste deel van de slopmeldingen (asbest sloop) door de OD behandeld.

Figuur 1: Aantal Wabo aanvragen

Van de 229 conceptaanvragen zijn er 3 voortijdig op basis van de eerste beoordeling ingetrokken. Wij verwachten dat wij het aantal conceptaanvragen in 2024 weer zullen zien toenemen

Het blijkt lastig om de onderverdeling bij samengestelde aanvragen (in totaal in ieder geval 101 aanvragen) goed uit het systeem te halen. De samengestelde aanvragen worden nu meegeteld onder bouw omdat bouw nagenoeg altijd één van de activiteiten is. Vaak gaat het daarbij om een combi bouw en afwijking bestemmingsplan, maar het kan ook gaan om een combi waar bijvoorbeeld ook de activiteit uitrit, aanleg of monument is aangevraagd. Daarnaast is het aantal samengestelde aanvragen naar verwachting in werkelijk hoger, omdat een aanvraag bouw soms ook aangemerkt moet worden als een aanvraag afwijken bestemmingsplan en dit niet altijd goed in de rapportages inzichtelijk kan worden gemaakt. Wij kijken in 2024 of wij op dit punt een verbetering kunnen maken.

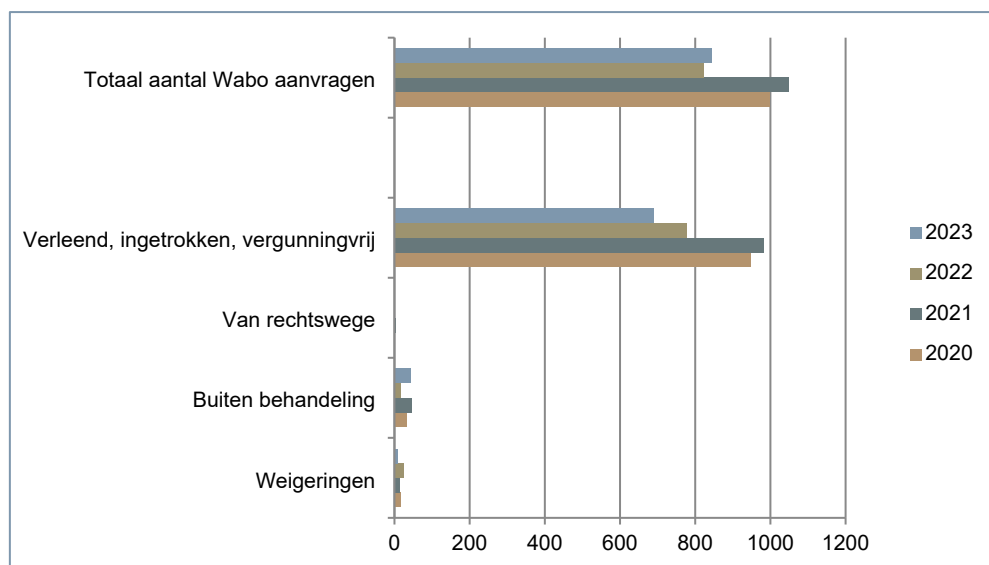
Uit onderstaande tabel (en beeldend gemaakt in figuur 2) blijkt hoe de Wabo-gerelateerde aanvragen het afgelopen jaar door ons zijn afgehandeld. Daarbij valt op dat het aantal aanvragen dat buiten behandeling is gelaten het afgelopen jaar weer een stuk hoger ligt dan vorig jaar, maar wel ongeveer gelijk aan 2021. Dat heeft wellicht ook met de afname van conceptaanvragen te maken. Het aantal weigeringen is afgenomen. Deze verschuiving beschouwen wij als een positieve ontwikkeling.

Het percentage geweigerd/buiten behandeling ligt met 6,3% nog wel iets hoger dan de streefwaarde van <5%, maar is gezien de geringe afwijking voor ons geen aanleiding om in 2024 extra acties te ondernemen. Wat verder ook opvalt, is dat wij ook het afgelopen jaar maar 1 omgevingsvergunning van rechtswege hebben moeten verlenen (voldoet ruimschoots aan de streefwaarde <1%). Het lukt ons om ondanks de hoge werkdruk het afhandelen van de aanvragen binnen de wettelijk gestelde termijn te realiseren.

	2020	2021	2022	2023
Weigeringen	18	14	26	10
Buiten behandeling	34	46	17	43
Van rechtswege	1	5	1	1
Verleend, ingetrokken, vergunningsvrij	947	984	778	691 ⁶
Totaal aantal Wabo aanvragen	1000	1049	822	845

Tabel 2: Resultaten behandeling aanvragen Wabo toestemmingen in relatie tot aantal aanvragen

⁶ In 2023 gaat het in ieder geval om 620 verleende omgevingsvergunningen.

Figuur 2: Resultaten behandeling aanvragen Wabo toestemmingen in relatie tot aantal aanvragen

Naast het feit dat wij het afgelopen jaar de in tabel 1 genoemde aanvragen ter verwerking hebben gekregen, hebben wij ook de hiernavolgende aantallen Wabo-gerelateerde toestemmingen/adviesvragen ontvangen:

	2020	2021	2022	2023
Waterwet	103	132	107	72
Wet natuurbescherming	38	35	13	25
Overig advies	13	7	7	15

Tabel 3: Aantal Wabo-gerelateerde toestemmingen/adviesvragen

Resultaten toezicht & handhaving

Sinds begin 2022 wordt de omgevingsrecht-data op het gebied van toezicht en handhaving in één systeem (IJVI) opgeslagen en beheerd. Het vastleggen van gegevens in IJVI is nog wel een aandachtspunt. IJVI is een zaakstelsel met veel zogenaamde vrije invulvelden, die niet altijd goed gevuld worden.

In 2022 zijn we gestart met het verbeteren van de kwaliteit van onze data in IJVI, zodat deze data omgezet kan worden in informatie en bruikbaar wordt voor het sturen op inzet, capaciteit en indicatoren. Daarnaast kan op dat moment deze data beter gebruikt worden om verantwoording te kunnen afleggen over de gepleegde inzet.

Ook in 2023 zijn op dat vlak de nodige stappen gezet. Daar waar relevant lichten we dat hierna kort toe.

Toezicht omgevingsvergunningen bouw

Conform planning is veel aandacht besteed aan de, in het programma genoemde, grote projecten. Alle projecten zijn meermaals bezocht in verschillende fases en een belangrijk deel van de bouwprojecten is afgerond of in een afrondende fase. Daar waar zaken

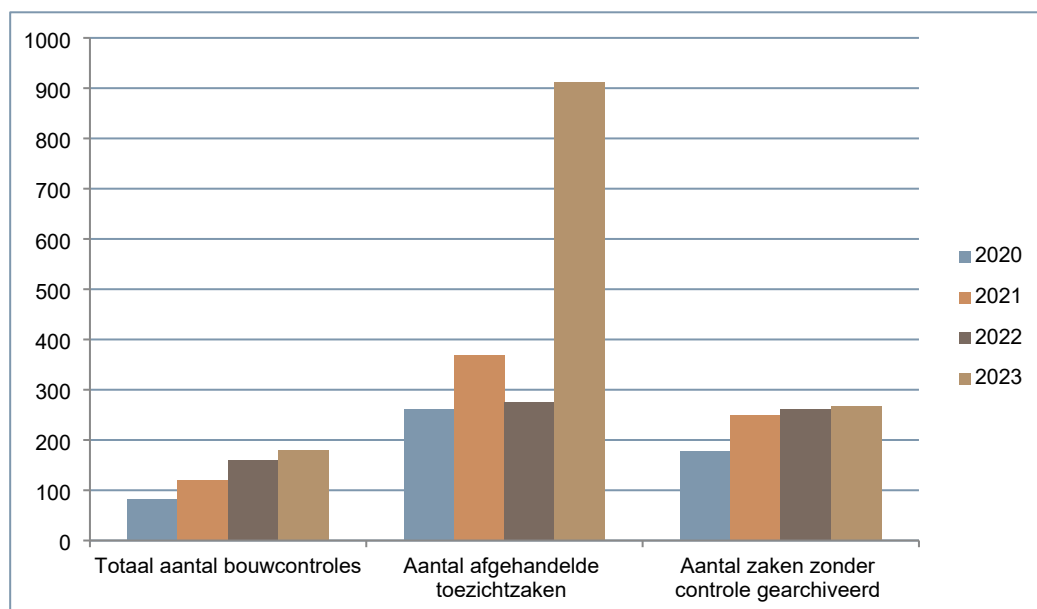
aangepast moesten worden kon dit in de meeste gevallen in goed overleg met de aannemer worden opgelost.

De ervaring is dat het werk bouwtechnisch veelal correct wordt uitgevoerd, vooral bij nieuw- en verbouw is het niet of nauwelijks nodig om handhavend op te treden. In de gevallen waarbij handhavend optreden nodig is, gaat het veelal om brandscheidingen en rookmelders.

Niet bij alle verleende omgevingsvergunningen vindt een buitencontrole plaats door een toezichthouder bouw. Gelet op de beschikbare capaciteit maken wij op basis van ons vastgestelde VTH-uitvoeringsbeleid keuzes. Een deel van de zaken wordt zonder controle gearchiveerd.

	2020 ⁷	2021	2022	2023	Programma 2023
Totaal aantal bouwcontroles ⁸	82	120	161	180	500
Aantal afgehandelde toezichtzaken	261	370	275	913	---
Aantal zaken zonder controle gearchiveerd	179	250	262	268	---

Tabel 5: Aantal uitgevoerde bouwcontroles in relatie tot de programmering

Figuur 4: Totaal aantal bouwcontroles (incl. grote projecten)

⁷ Omdat over 2020 nog niet alle werkzaamheden zijn geregistreerd in IJVI, geven deze cijfers geen juist beeld van de werkelijke inzet van toezicht en handhaving.

⁸ Het is nog niet mogelijk om het aantal (her)controles goed uit ons systeem IJVI te halen, aan een betere rapportage o.b.v. inhoud checklist en/of procesaanpassing IJVI wordt in 2023 en 2024 gewerkt.

Het aantal afgehandelde toezichtzaken is dit jaar ten opzichte van voorgaande jaren opvallend hoog. Dat heeft vooral te maken met een opschoonproject.. Op 1 januari 2024 treedt de Ow en Wkb in werking en dat heeft grote invloed op de werkvoorraad van het team bouwtoezicht.

Allereerst heeft het team bouwtoezicht ook in 2024 nog toezichtzaken op grond van de Wabo. En parallel daaraan de eerste toezichtzaken op grond van de Ow. Voor de bouwplannen die vallen onder de Wkb krijgen de toezichthouders meldingen en dergelijke die in een kort tijdbestek beoordeeld moeten worden. En er zal in voorkomende gevallen handhavend opgetreden moeten worden. Met de komst van de Ow en Wkb neemt het aantal administratieve zaken toe (diverse informatieplichten die via het DSO worden ingediend). Dat alles maakt dat een goede beheersing van de werkvoorraad nog meer prioriteit heeft.

Met name in de tweede helft van 2023 is inzet gepleegd om zo schoon mogelijk de jaargrens over te gaan. Dit project wordt uitgevoerd door een stagiair, samen met de toezichthouders. Hierbij worden o.a. zaken afgesloten waarbij het bouwplan inmiddels gerealiseerd is, maar waarbij de initiatiefnemer geen gereed melding had ingestuurd. Een zaak blijft dan onnodig open staan. Door deze inzet is het aantal openstaande toezichtzaken in enkele maanden teruggebracht van circa 850 naar 600.

Ook is een lijst gemaakt van verleende omgevingsvergunningen waarbij niet binnen 26 weken is gestart met de bouw. Bij die zaken zijn of worden intrekkingprocedures gestart. Er zijn het afgelopen verslagjaar 23 intrekkingprocedures afgerond.

Constructieve veiligheid

De controle op constructieve gegevens vindt plaats:

- in het kader van de advisering van de bouwplantoetser: moeten er ten behoeve van de aanvraag constructieve gegevens worden aangeleverd (adviestoets);
- ter controle op inhoud van de aangeleverde berekeningen (controletoets);
- ter plaatse (buitencontroles).

	2020	2021	2022	2023
aantal advies-/controletoeetsen	735	585 ⁹	822	754
Advies-/controletoeets: niet in orde	307	170	168	123
aantal buitencontroles ¹⁰	350	340	340	350
buitencontrole: niet in orde	116	194	194	136

Tabel 4: Aantal advies-/controletoeetsen en buitencontroles inclusief resultaat

Er zijn in totaal 754 advies-/controletoeetsen uitgevoerd, waarvan 191 adviestoetsen in het kader van vergunningverlening bouw en 563 adviestoetsen constructieve documenten bouw (controletoeets).

⁹ In 2021 zijn per abuis alleen de adviestoetsen meegenomen

¹⁰ Schatting i.v.m. het ontbreken van goede, eenduidige data

Bij adviestoetsen in het kader van vergunningverlening bouw is ongeveer bij 33% van de toetsen een positief advies afgegeven, bij 25% een positief advies met voorwaarden (opmerkingen op ingediende documenten) en bij 42% een negatief advies (onvoldoende constructieve documenten ingediend).

Bij adviestoetsen constructieve documenten bouw (controletoeets na vergunningverlening) is ongeveer bij ongeveer bij 87% van de toetsen een positief advies afgegeven en bij 13% een advies met opmerkingen.

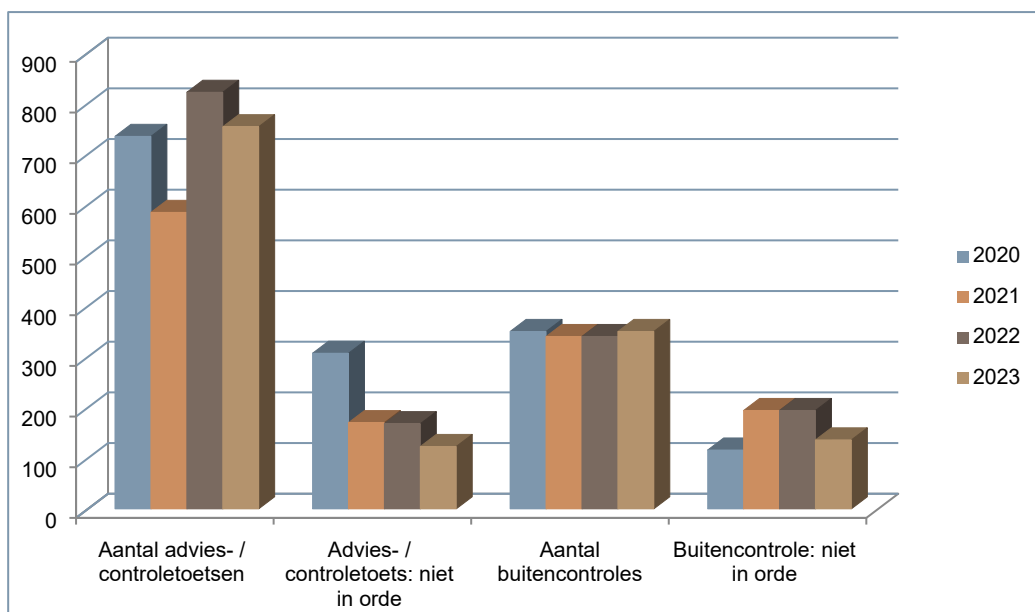
In het afgelopen jaar zijn circa 350 buitencontroles verricht, waarbij in 39% van de gevallen opmerkingen zijn gemaakt. In die gevallen vragen wij de aannemer om aanpassingen te doen. Hierbij wordt vaak gevraagd om de aanpassingen met foto's na het aanpassen aan te tonen. Indien er twijfel is of het wel aangepast wordt en / of wanneer er veel opmerkingen zijn gemaakt, dan wordt een hercontrole uitgevoerd. In circa 5% van de gevallen heeft een hercontrole c.q. bouwplaatsbespreking plaatsgevonden.

Grotere bouwprojecten waarbij afgelopen jaar intensief gecontroleerd is waren o.a. 114 woningen in De Tippe, verbouw voormalig gebouw posterijen (Westerlaan 51), nieuwbouw school (Lassuslaan), 51 woningen aan de Zaagmolen, zorgappartementen aan de Zijpe 101 en de publiekssteiger op de Grote Kerk.

Grotere projecten waarvan de constructie controles in 2024 doorlopen zijn o.a. de uitbreiding stralingsbunker en aanpassingen gebouw R Isala, uitbreiding Abbott Rieteweg en diverse distributiecentra op Hessenpoort.

De constructeurs hebben circa 51 informatieverzoeken (incl. klachten en meldingen) behandeld.

De constructeurs hebben circa 42 keer een adviestoets in het kader van constructies evenementen gegeven en hebben 10 controles constructies evenementen uitgevoerd.

Figuur 3: Aantal controletoetsen, aantal buitencontroles, bezochte bouwlocaties en aantallen niet in orde

Monumenten en beschermd stadsgezicht

De controle en handhaving bij de monumentenpanden doen we in samenwerking met het team Monumentenzorg. Afgelopen jaar zijn circa 45 controles uitgevoerd op verleende vergunningen bij monumenten, vergunningen voor nieuw- of verbouw in het beschermd stadsgezicht of vermeende illegale verbouwingen. Deze controles vinden meestal samen met Monumentenzorg plaats, maar niet altijd.

Sinds corona vonden de tweewekelijkse gezamenlijke controlemomenten niet meer plaats. Sinds september 2023 zijn deze structurele tweewekelijkse controles weer opgepakt. Bij deze controle gaat een toezichthouder bouw samen met een collega van monumentenzorg op pad om controles te doen op aanpassingen van monumenten met vergunning, illegale verbouw en algemene zaken in het Beschermd Stadsgezicht en op de monumenten daarbuiten.

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Op basis van ons vastgestelde VTH-beleid maken we scherpe keuzes bij welke bouwplannen wij toezicht houden. Bij het uitvoeren van onze toezichthoudende taak blijkt in een belangrijk aantal gevallen niet voldaan te worden aan de bouwregelgeving. Gelukkig worden in nagenoeg alle gevallen bij een eerste gemeentelijke constatering de gebreken hersteld. Zo hebben wij ook in 2023 bijgedragen aan het beleidsdoel van veiligheid in de leefomgeving. Wat betreft de doorkijk naar 2024 hebben we allereerst nog te maken met lopende Wabo-procedures en controles Wabo. Daarnaast krijgen we voor het eerst te maken met de splitsing bouw in bouwtechnisch / ruimtelijk en de bouwmelding. Om die reden geldt voor 2024 een andere onderverdeling in aanvragen (onderscheid bouwtechnische en ruimtelijke vergunning) en maken we een inschatting van het aantal bouwmeldingen. Hetzelfde geldt voor de controles (minder fysieke controles, meer administratieve controles / informatiemomenten). Hiervoor hebben wij gebruik gemaakt van de impactanalyse Wkb, die in 2021 is uitgevoerd (o.b.v. ingediende aanvragen van meerdere jaren is een inschatting gemaakt hoeveel aanvragen gevolgklasse 1 zijn gemiddeld jaarlijks te verwachten). En ook van de uitgangspunten van het concept Wkb-beleid (zie ook bijlage II). Ten opzichte van 2023 is om die reden o.a. het aantal controles en buitencontroles constructeurs verlaagd. Het jaar 2024 zal in het teken staan van monitoring of deze onderverdeling in aanvragen, meldingen, controles en informatie- en contactmomenten juist blijkt te zijn.

Programma 2024	Vergunningen	Toezicht & Handhaving
	• 100 conceptaanvragen. • 700¹¹ omgevingsvergunningen bouw ruimtelijke toets • 210¹² omgevingsvergunningen bouw technische toets. • 40 ruimtelijke ordening (afwijking omgevingsplan) • 25 omgevingsvergunningen aanleg. • 60 omgevingsvergunningen kap. • 20 omgevingsvergunningen reclame. • 10 monumentenvergunningen. • 20 sloopmeldingen. • 3 sloopvergunningen. • 20 omgevingsvergunningen uitweg.	• 25 controles monumenten beschermd stadsgezicht • 490 administratieve controles Wkb-melding (risicobeoordeling en borgingsplan), bepalen of en welke informatie- en contactmomenten • 300 controlemomenten bouwtoezicht* waarbij voor de volgende grote bouwprojecten substantiële controles op het programma staan: - (nieuw)bouw Stadshagen; - Sloop en nieuwbouw Schuurmanstraat (Weezenlanden Noord) - Hessenpoort, diverse distributiecentra - Uitbreiding Abbott Rieteweg - Uitbreiding stralingsbunker en aanpassingen gebouw R Isala - (de voorbereiding op) de bouw van de passerelle (bij station) - Versterken stadsdijken langs Zwolle IJsselkanaal - Purazen onthaastingscentrumhoek Stuurmansweg - Scholtensteeg. • 250 buitencontrolemomenten constructeurs (inclusief grote projecten)*. • 700 adviestoetsen door de constructeurs. <i>*zowel in kader van afgegeven omgevingsvergunningen als ingediende bouwmeldingen. Daaronder vallen ook controles o.b.v. meldingen kwaliteitsborgers. Op voorhand is lastig in te schatten hoeveel dit er zullen zijn. A.d.h.v. de monitoring in 2024</i>

¹¹ Voor bouw ruimtelijk gaan we uit van dezelfde aantallen als het totale aantal in 2023

¹² O.b.v. impactanalyse Wkb verwachten wij dat ca. 70% van de 700 bouwplannen onder gevolgklasse 1 Wkb vallen. Dat maakt dat wij inschatten dat 70% voor het bouwtechnische deel kan volstaan met een bouwmelding (490), en dat voor de overige 30% van de bouwplannen ook een bouwtechnische vergunning aangevraagd moet worden (210).

		<i>gaan wij dat in de toekomst concretiseren.</i>
Uren-begroting 2024	Het team vergunningen bouw is 'producteigenaar' als het gaat om de vergunningverlening van de onder de scope van dit productblad vallende producten. Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taak is 7818 (5,92 Fte). Het team bouwtoezicht is 'producteigenaar' als het gaat om het uitvoeren van toezicht op en handhaving van de onder de scope van dit productblad vallende producten en daarmee de daar onderliggende wet- en regelgeving. Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taak is 4643 (3,52 Fte) en 1310 uur (0,99 Fte) voor de tweede controle/handhaving. Voor de uitvoering van de constructieve advies- en controletoeetsen en buitencontroles is 1595 uur beschikbaar (1,21 Fte). Het team administratie voert ondersteunde taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 7.193 uren beschikbaar (5,45 Fte). Een deel van het team JO voert op juridisch gebied ondersteunende taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 4185 uur beschikbaar (3,17 Fte). Om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen is er een raamcontract afgesloten met het adviesbureau Omgevingsdienst Nederland. Dit adviesbureau neemt, onder regie van een interne casemanager, bij pieken een deel van de afhandeling van vergunningaanvragen over. De kosten van deze werkzaamheden worden gedekt uit de gemeentelijke begroting. Onlangs heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. De gunning moet nog plaatsvinden, maar de verwachting is dat m.i.v. 1 februari 2024 dat contract in werking treedt. Verder wordt bij toename van de werkzaamheden bij het Bouwteam (casemanagers) en Bouwtoezicht bij het voor- en najaarsmoment extra geld gevraagd ter dekking van inhuur op uurbasis. Ten opzichte van de begroting 2023 is het totaal van de structurele beschikbare formatie met circa 3 fte afgenomen als gevolg van de Ow / Wkb. Daarnaast zijn voor 2024 en 2025 voor de afdeling extra incidentele middelen (ca. 2 fte) beschikbaar om de implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen te dekken (zie ook paragraaf 2.1.2). Deze middelen worden o.a. ingezet om nieuwe werkzaamheden Ow / Wkb, die niet gedekt kunnen worden uit leges, uit te voeren en te monitoren wat de nieuwe werkwijze betekent.	

3.1.3

Ambtshalve handhaving, handhavingsverzoeken, meldingen en klachten¹³.

Begrotings-doel(en)	Doel 6.1.3: We zorgen voor een flexibel maar helder wettelijk kader en adequaat instrumentarium.
----------------------------	---

¹³ Wij treden niet handhavend op n.a.v. de herziening van bestemmingsplannen, handhaven niet thema dan wel wijkgericht en voeren geen periodieke handhavingsprojecten uit.

Beleidsdoel(en)	1) Het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, veiligheid, leefbaarheid en gezondheid door het toetsen van plannen en meldingen aan de geldende regelgeving en daar waar mogelijk maatwerk te leveren. 2) Het stimuleren van het (spontane) naleefgedrag.
Indicator/indicatoren	1) Aantal ingezette ambtshalve handhavingsacties. 2) Aantal ontvangen en afgehandelde handhavingsverzoeken, meldingen en klachten (streefwaarde 100% van geprioriteerde strijdigheden). 3) Aard van de verzoeken, meldingen en klachten.
Programma 2023	• 15 ambtshalve handhavingsacties. • 20 handhavingsverzoeken. • 400 informatieverzoeken en contacten (incl. klachten en meldingen). • Wij reserveren 200 uur voor de aanpak van ondermijning.

Resultaten

Ambtshalve handhaving is alleen aan de orde bij:

- (potentieel) gevaarlijke situaties.
- excessieve situaties.
- situaties waarbij erger kan worden voorkomen (bijv. door het opleggen van een bouwstop).
- Monumenten

	2020	2021	2022	2023	Programma 2023
Ambtshalve Handhaven uitvoeren afgerond	24	6	26	18	15
Aantal ontvangen handhavingsverzoeken	21	13	19	61	20
Handhavingsverzoeken afgerond	5	11	25	39	n.v.t.
Openstaande Handhavingsverzoeken	9	11	21	22	n.v.t.
Contacten en Informatieverzoeken ¹⁴ (incl. klachten en meldingen)	356	377	440	421	400

Opvallend is dat het aantal ontvangen handhavingsverzoeken in 2023 is toegenomen. Sinds 2022 is het mogelijk om op de website van de gemeente Zwolle een verzoek om handhaving in te dienen, wellicht is dat een verklaring voor de toename.

Tabel 6: Aantal (ambtshalve) handhavingszaken en contacten en informatieverzoeken (incl. klachten en meldingen)

De handhavingsverzoekzaken worden behandeld door een juridisch ondersteuner (JO), de toezichthouder zorgt voor een controle en constateringsrapport. Een aangepaste werkwijze van vooraankondigen handhavend optreden maakt zaakafhandeling

¹⁴ + onbekend aantal rechtstreeks via mail en telefoon.

voorspoediger en werkbaarder. Daarbij hebben wij ook een inhaalslag gemaakt wat betreft het afronden van lopende handhavingsdossiers. Hiervoor is extra inhuurcapaciteit van het team JO ingezet.

In 2023 zijn meerdere procesverbeteringen doorgevoerd, zoals versnelling van legalisatieonderzoek en het eerder aanmaken van een handhavingszaak gemaakt als in een toezichtzaak overtredingen worden geconstateerd. Ook wordt een dossier eerder afgesloten als er sprake is van een overtreding, maar wij op basis van ons handhavingsbeleid op dat moment niet tot handhaving kunnen overgaan. In lijn van ons VTH-beleid maken wij daarbij op basis van beschikbare capaciteit scherpe keuzes. De overtreder ontvangt dan wel een brief waarin wordt aangegeven dat hij/zij in overtreding is, maar dat wij daar op dit moment niet op gaan handhaven.

Ook zijn er in het kader van 'schoon door de poort' (zie paragraaf 3.1.2) handhavingszaken afgesloten, omdat deze onterecht nog open bleken te staan. Daarmee is het aantal openstaande handhavingszaken in een paar maanden teruggebracht tot circa 50.

Als onderdeel van handhaving zijn het afgelopen jaar 6 bouwstops opgelegd. Van de afgeronde handhavingsverzoeken zijn er 10 ingewilligd en 15 afgewezen. De overige 14 zijn door de indiener van het verzoek later weer ingetrokken.

Het afgelopen jaar hebben wij 421 contact- en informatieverzoeken (incl. klachten en meldingen) via de telefoon, email en website ontvangen en afgehandeld. Het aantal interne adviesverzoeken en rechtstreeks contact per mail en telefonisch met initiatiefnemers, buiten onze registraties om, wordt niet gemonitord.

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Met het behandelen van klachten en meldingen bevorderen wij het naleveren van de bouwregelgeving. Het aantal contacten en informatieverzoeken (inclusief klachten en meldingen) ligt net als in 2023 behoorlijk hoog. Of dit veroorzaakt wordt door achteruitgang van het naleefgedrag, kan op grond van de data niet geconcludeerd worden. Wel zien wij het meer oog hebben voor de eigen woon- en leefomgeving als een belangrijke reden voor de toename. Opvallend is de toename van het aantal handhavingsverzoeken. Wij verwachten dat dit niet eenmalig was en om die reden is in het programma 2024 rekening gehouden met een toename. Hiervoor is ook in 2024 extra inhuurcapaciteit voor beschikbaar.
Programma 2024	• 15 ambtshalve handhavingsacties. • 40 handhavingsverzoeken. • 400 informatieverzoeken en contacten (incl. klachten en meldingen). • Wij reserveren 200 uur voor de aanpak van ondermijning.

Uren- begroting 2024	Het team bouwtoezicht is 'producteigenaar' als het gaat om (ambtshalve) handhavend optreden en klachten en meldingen afhandelen op het gebied van omgevingsrecht (m.u.v. brandveilig gebruik). Het aantal uren dat beschikbaar is voor de uitvoering van deze taak is 710 uren (0,54 Fte). Het team administratie voert ondersteunde taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 100 uren beschikbaar (0,08 Fte). Een deel van het team JO voert op juridisch gebied ondersteunende taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 150 uur beschikbaar (0,11 Fte).
-------------------------------------	---

3.1.4

(Concept)aanvragen + toezicht en handhaving op omgevingsvergunningen en meldingen brandveilig gebruik.

Begrotings- doel(en)	- Doel 6.1.3: We zorgen voor een flexibel maar helder wettelijk kader en adequaat instrumentarium. - Doel 7.2.2: We versterken de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crisis en gevoelens die daarmee samenhangen.	
Beleids- doel(en)	1) Het bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, veiligheid, leefbaarheid en gezondheid door het toetsen van plannen en meldingen aan de geldende regelgeving en daar waar mogelijk maatwerk te leveren. 2) Het waarborgen van de veiligheid en gezondheid van de bewoners en gebruikers van panden, alsmede het voorkomen van aantasting van de leefomgevingskwaliteit tijdens de realisatie. 3) Het beperken van discrepanties tussen het archief en het gerealiseerde. 4) Het stimuleren van het (spontane) naleefgedrag.	
Indicator/ indicatoren	Vergunningen	Toezicht & handhaving
	1) Aantal ingediende en afgehandelde: - Aanvragen om gebruiksvergunningen - Gebruiksmeldingen (streefwaarde 100%). 2) Aantal aanvragen waarbij intern advies is gevraagd bij het team brandveilig gebruik.	1) Reguliere controle bestaande bouw: totaal aantal toezichts-momenten, onderverdeeld naar prioriteit 1, 2, 3, 4 en 5. 2) Aantal controles niet akkoord na eerste controle onderverdeeld naar prioriteit 1, 2, 3, 4 en 5.
Programma 2023	Vergunningen 40 gebruiks-meldingen 5 gebruiks-vergunningen	Toezicht & handhaving <u>Controles brandveilig gebruik bouwwerken</u> O.b.v. het Toezichtprogramma Brandveilig Gebruik geldt normaliter de volgende programmering*: - Brandveiligheidscontroles bij bouwwerken: - Prio 1 (1x per jaar): 70 - Prio 2 (1x per 2 jaar): 233 - Prio 3 (1x per 3 jaar): 98

		- Prio 4 1x per 4 jaar): 49 - Prio 5 (1x per 5 jaar): 53 <i>*in voorgaande jaren werd hier klasse genoemd en bij de controles prio (gebaseerd op controlefrequentie). Dat gaf verwarring en om die reden hanteren wij vanaf nu prio's conform het toezichtprogramma. Dat leidt hier tot een andere onderverdeling, maar het totaal aantal controles is gelijk.</i> Daarbij geldt nog een onderverdeling in controle groot/middel/klein en themacontrole. Omdat de implementatie van het nieuwe profiel nog de nodige inzet vraagt van het team Brandveilig en van de 4 fte 2 fte nog ingevuld moet worden, zal dit aantal van in het totaal 503 controles niet gehaald worden. We groeien langzaam toe naar het aantal o.b.v. het nieuwe toezichtprogramma. Voor 2023 koersen wij op ruim 350 controles, als volgt verdeeld (met het accent op de meest risicovolle bouwwerken): • Brandveiligheidscontroles bij bouwwerken: - Prio 1: 70 - Prio 2: 190 - Prio 3: 70 - Prio 4: 10 - Prio 5: 10 • 50 adviezen op aanvragen evenementenvergunningen • 25 adviezen op aanvragen Wabo-vergunningen • 80 meldingen en klachten op brandveiligheidsgebied. • 5 handhavingstrajecten op verzoek of ambtshalve. • 30 schouwen ter plaatse van evenemententerreinen.
Resultaten vergunningverlening		

	2020	2021	2022	2023	Programma 2023
Gebruiksvergunningen	4	1	7	7	5
Gebruiksmeldingen	37	53	21	45	40

Tabel 7: resultaten vergunningverlening

Uit tabel 7 volgt dat het aantal gebruiksmeldingen afgelopen jaar iets is toegenomen. Dit kan worden verklaard door een toename van het aantal nieuwe gebruiksfuncties, en het intensiveren van toezicht en handhaving.

Ten behoeve van de evenementenvergunning is ten minste 117 keer intern advies gevraagd aan het team brandveilig gebruik¹⁵. Ten behoeve van de omgevingsvergunning bouw / afwijken bestemmingsplan is 15 keer intern advies gevraagd aan het team Brandveilig gebruik.

Resultaten toezicht en handhaving

Het programma 2023 is gebaseerd op het op 25 mei 2021 door het college vastgestelde Toezichtprogramma Brandveilig Gebruik 2021. Hierbij is wel, zoals hiervoor aangegeven, het aantal geplande controles iets naar beneden bijgesteld (van 503 naar 350), omdat de implementatie van het nieuwe toezichtprogramma de nodige inzet vraagt van het team Brandveiligheid en er meerdere, nieuwe collega's ingewerkt moesten worden.

Prio		Programma 2023	Gerealiseerd 2023 (10 maanden)
1	Integrale controle en eventuele hercontroles	70	23
2	Integrale controle en eventuele hercontroles	190	101
3	Integrale controle en eventuele hercontroles	70	24
4	Integrale controle en eventuele hercontroles	10	69
5	Integrale controle en eventuele hercontroles	10	8
Totaal:		350	225

Tabel 8: Feitelijk aantal controles in relatie tot planning 2023 incl. resultaat

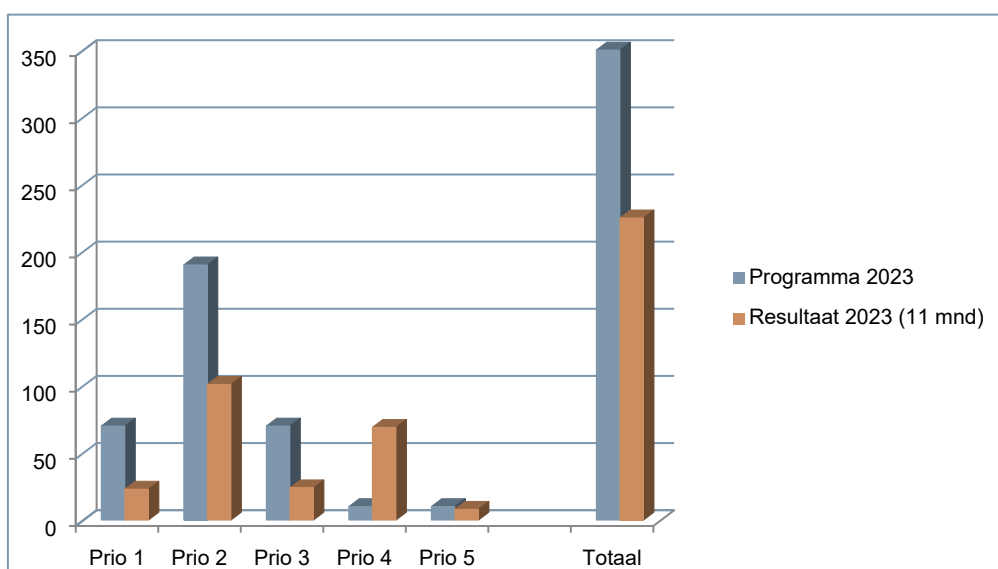
Ook het jaar 2023 was een overgangsjaar. De implementatie loopt nog volop, waaronder het in IJVI zetten van alle bouwwerken conform de nieuwe indeling en werkwijze. Het nieuwe toezichtprogramma kent vijf prioriteitsklassen i.p.v. vier. Daarnaast hebben diverse verschuivingen plaatsgevonden tussen de prio's. Daardoor kan het in 2023 nog voorkomen dat een controle onder de oude prio getoond wordt. Als het goed is worden de controles in 2024 wel onder de juiste prioriteitsklasse getoond.

In het programma 2023 is het aantal uit te voeren controles lager dan op basis van het Toezichtprogramma Brandveilig Gebruik jaarlijks moeten worden uitgevoerd (zie ook hiervoor). We moeten echter constateren dat het aantal controles ten opzichte van het voorgaande jaren wel is toegenomen, maar is achtergebleven op het programma 2023. Dat heeft een aantal oorzaken. De pensionering van een collega het opleiding van een

¹⁵ Deze adviezen zijn geregistreerd. Naast deze 117 zijn nog enkele adviezen afgegeven die niet zijn geregistreerd.

tweetal nieuwe collega's en, langdurige ziekte binnen het team hebben geleid tot minder inzet. Daarnaast vraagt de implementatie van het nieuwe toezichtprogramma meer tijd dan voorzien.

Ook in 2023 is een beroep gedaan op het team brandveiligheid voor de noodopvang voor Oekraïners. Hierbij kan gedacht worden aan het voorafgaande aan de vergunningprocedure schouwen van toekomstige noodopvang locaties het controleren van brandveiligheidsvoorzieningen bij het verbouwen van kantoren naar noodopvanglocaties en het overleg met Veiligheidsregio en andere betrokkenen. Op dit moment zijn er enkele locaties waar Oekraïense vluchtelingen worden opgevangen, waaronder kantoorgebouwen op Oosterenk. De verwachting is dat wij ook in 2024 deze inzet moeten continueren.

Figuur 5: Gerealiseerde (her)controles afgezet tegen programma

Het laatste kwartaal van 2023 richten wij ons vooral op de prio 1 controles, om zo de panden met het hoogste risico alsnog conform Toezichtprogramma te controleren. In 2024 gaan wij als pilot eerst alle hoge woongebouwen uit ons controleplan controleren.

Voor 2024 gaan wij met de Veiligheidsregio de opgelopen achterstand ten opzichte van het Toezichtprogramma inzichtelijk maken en in kaart brengen wat er voor nodig is om deze (deels) in te lopen. Wanneer daar extra incidentele middelen voor nodig zijn, melden wij dat bij BERAP1.

In 2023 zijn er 70 contacten en informatieverzoeken (incl. klachten en meldingen) ingediend en afgehandeld.

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Wij geven prioriteit aan klachten en signalen over vermeende brandonveilige situaties. De controles die uitgevoerd zijn hebben bijgedragen aan het versterken van de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crisis en gevoelens die daarmee samenhangen. Het aantal uitgevoerde controles ligt hoger dan vorig jaar, maar blijft nog wel achter op het Toezichtprogramma. Signalen van de Veiligheidsregio dat deze vermindering leidt tot meer inzet bij hun zijn er niet. Wij willen langzaam toegroeien naar het aantal controles o.b.v. het Toezichtprogramma. Om die reden verhogen wij het aantal controles in het programma 2024. Wel gaan wij samen met de Veiligheidsregio in 2024 in kaart brengen of hiervoor een inhaalslag nodig is (zie hiervoor). Onder de Omgevingswet komt de gebruiksvergunning niet terug en om die reden komt die niet terug in het programma 2024.	
Programma 2024	Vergunningen	Toezicht & handhaving
	• 40 gebruiks-meldingen	• 50 adviezen op aanvragen evenementenvergunningen • 25 adviezen op aanvragen omgevingsvergunningen • 80 meldingen en klachten op brandveiligheidsgebied. • 5 handhavingstrajecten op verzoek of ambtshalve. • 30 schouwen ter plaatse van evenemententerreinen. <u>Controles brandveilig gebruik bouwwerken</u> O.b.v. het Toezichtprogramma Brandveilig Gebruik geldt normaliter de volgende programmering*: • Brandveiligheidscontroles bij bouwwerken: - Prio 1 (1x per jaar): 70 - Prio 2 (1x per 2 jaar): 233 - Prio 3 (1x per 3 jaar): 98 - Prio 4 1x per 4 jaar): 49 - Prio 5 (1x per 5 jaar): 53 Omdat de implementatie van het nieuwe profiel nog de nodige inzet vraagt van het team Brandveilig zal dit aantal van in het totaal 503 controles in 2024 nog niet gehaald worden. We groeien langzaam toe naar het aantal o.b.v. het nieuwe toezichtprogramma. Voor 2024 koersen wij op ruim 400 controles, als volgt verdeeld (met het accent op de meest risicovolle bouwwerken): • Brandveiligheidscontroles bij bouwwerken: - Prio 1: 70 - Prio 2: 210 - Prio 3: 80 - Prio 4: 20 - Prio 5: 20

Uren- begroting 2024	Het bouwteam vergunningen is 'producteigenaar' ten aanzien van de melding brandveilig gebruik. Het aantal uren dat beschikbaar is voor de uitvoering van deze taak is 190 (0,14 Fte). Het team brandveilig gebruik is producteigenaar als het gaat om het intern adviseren ten aanzien van omgevingsvergunningen en evenementenvergunningen, het controleren van evenementen op brandveilig gebruik, het uitvoeren van de periodieke brandveiligheidscontroles (inclusief planning en correspondentie), het afhandelen van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken ten aanzien van brandveilig gebruik en het uitvoeren van inventarisaties en onderzoek als het gaat om o.a. verzoeken van de minister (denk aan brandveiligheid gevels). Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taken is 5.351 (4,06 Fte). Het team administratie voert ondersteunde taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 316 uur beschikbaar (0,24 Fte). Een deel van het team JO voert op juridisch gebied ondersteunende taken uit ten behoeve van de uitvoering van voornoemde taken. Voor de uitvoering van die taken is 200 uur beschikbaar (0,15 Fte).
-------------------------------------	---

3.2 Taakveld milieu (OD-taken)

Alle VTH-milieutaken en een aantal specialistische taken (geluid, bodem en asbest) worden uitgevoerd door de OD. De gemeente blijft bevoegd gezag voor de taken die door de OD worden uitgevoerd en verantwoordelijk voor de programmering en verslaglegging daarover. In deze paragraaf maken wij inzichtelijk hoe in 2023 de VTH-milieutaken zijn ingevuld en uitgevoerd en gaan wij in op de planning 2024.

Voor het jaarverslag 2023 is de najaarsrapportage 2023 van de OD in combinatie met de maandelijkse voortgangsrapportages ons uitgangspunt, rekening houdend met de te verwachten productie in de laatste maanden van 2023. Mocht het jaarverslag 2024 OD, die begin 2024 verschijnt, aanleiding geven om het jaarverslag 2023 of het programma 2024 bij te stellen, dan zullen wij dat in het eerste kwartaal van 2024 doen.

De planning van de VTH-milieutaken is opgenomen in het uniforme uitvoeringsprogramma van de OD. Op 16 november 2023 hebben wij van de OD het VTH-uitvoeringsprogramma IJsselland 2024 ontvangen (zie bijlage II). Uitgangspunt is de nieuwe urenplanning van de begroting 2024 van de OD (zie ook paragraaf 2.2).

Binnen het taakveld 'Milieu' worden de VTH-taken uitgevoerd overeenkomstig de afspraken met de OD over de kwaliteit van de uitvoering van de taken.

3.2.1 Vergunningverlening + toezicht en handhaving milieu.

Begrotings- doel(en)	- Doel 7.3.4: We voorkomen gezondheidsrisico's door verontreiniging van bodem, grondwater, lucht, geluid of externe veiligheid.
---------------------------------	---

Beleidsdoel(en)	1) In Zwolle sturen we op een gezonde en duurzame woon-, werk- en leefomgeving vanuit de uitdagingen en effecten in de toekomst (ambitie 7.3 Begroting). 2) In het uniforme VTH-beleid OD-taken is voor VV o.a. als beleidsdoel opgenomen: beschikkingen en meldingen worden tijdig afgehandeld (beleidsdoel: 100%) 3) In het uniforme VTH-beleid OD-taken is voor T&H o.a. als beleidsdoel opgenomen het voorkomen van hinder en overlast door inrichtingen. 4) In het uniforme VTH-beleid OD-taken is voor T&H o.a. als beleidsdoel opgenomen dat meldingen en klachten 95% worden opgepakt.	
Indicator/ indicatoren	Vergunningen 1) Het percentage aanvragen en meldingen dat tijdig en adequaat wordt behandeld 2) Het % buiten de wettelijke termijn afgehandelde meldingen en beschikkingen (beleidsdoel: 0%) 3) Het % gevallen waarin de beslistermijn is verlengd (beleidsdoel: 40%)	Toezicht & handhaving 1) Het aantal periodieke integrale controles per klasse 2) Het aantal en soort aspectcontroles 3) Het aantal hercontroles en controles n.a.v. handhavingstrajecten 4) Het aantal en soort projectcontroles 5) Het aantal controles n.a.v. meldingen 6) Het aantal ingediende en behandelde klachten
Programma 2023	Vergunningen • 22 vooroverleg (210 uur) • 111 meldingen Activiteitenbesluit (786 uur) • 5 aanvragen omgevingsvergunning regulier (138 uur) • 4 aanvragen omgevingsvergunning uitgebreid (169 uur) • 3 MER-beoordeling / procedure (82 uur) • 4 meldingen mobiele puinbreker (16 uur)) • 46 meldingen gesloten bodemenergiesysteem buiten inrichting (344 uur) • 6 maatwerkprocedures (98 uur) • Vakinhoudelijke toets milieu (246 uur) Subtotaal: 2091 uur	Toezicht & handhaving • 9 Opleveringscontrole (142 uur) • 439 Periodieke controle (5249 uur) • 11 Extra controle (86 uur) • 14 Administratieve controle 53 uur) • 1 Administratieve audit (28 uur) • 5 Handhavingscontrole (39 uur) • 54 Klacht / Melding (486 uur) • Sloop asbest (1009 uur) - 508 Melding asbest De uren toezicht asbest worden ingezet voor aandeel regionale inzet toezicht (zie hieronder) Subtotaal 7092 uur T&H

	Aandeel VG branchegerichte inzet / actualisatie In 2023 zijn 100 uur beschikbaar voor actualisatietoets. Deze uren worden ingezet bij de branchegerichte inzet voedingsmiddelenindustrie. Totaal 2191 uur VG Wij hebben de OD gevraagd in hoeverre het mogelijk is om in 2023 een meerwerkopdracht te geven voor het uitvoeren van een actualisatietoets bij de overige vergunningplichtige bedrijven.	Aandeel T&H regionale inzet toezicht (conform afspraak) (1790 uur) - Meldpunt / milieuwachtdienst (141 uur) - Toezicht asbest (673 uur) - strafrechtelijke handhaving (124 uur) - Ketentoezicht (630 uur) - vuurwerkcontroles (23 uur) - Toezicht Asbest (503 uur) - Thema controle (oa gevelcontrole (199 uur) Aandeel T&H branchegerichte inzet voedingsmiddelenindustrie 262 uur Totaal 9144 uur Toezicht
--	--	---

Resultaten vergunningverlening

Het is op voorhand niet in te schatten hoeveel en welk type aanvragen/meldingen worden ingediend. De planning is een inschatting gebaseerd op de aantallen van voorgaande jaren en de ontwikkelingen en trends die bij het moment van planning bekend waren. In 2023 (t/m oktober) zijn de volgende producten gerealiseerd:

	Aantallen 2022 (t/m okt)	Uren 2022 (t/m okt)	Planning 2023 aantallen	Aantallen 2022 (t/m okt)	Planning 2023 uren	Uren 2023 (t/m okt)
Vooroverleg	10	106	22	12	210	83
Melding	71	586	111	85	786	675
Activiteiten- besluit						
Omgevings- vergunning regulier*	5	147	5	11	138	186
Omgevings- vergunning uitgebreid	1	148	4	4	169	267
Mer- beoordeling /procedure	0	0	3	0	82	0
(Vormvrije)	1	16	0	2	0	23
Mer beoordeling						
Maatwerk	7	88	6	5	98	75
Totaal	140	1091	151	119	1438	1309

Tabel 1 Planning en realisatie per product

Uit voorgaande tabel volgt dat het aantal geplande producten in 2023 (nagenoeg) wordt gehaald. Wel ligt het aantal meldingen Activiteitenbesluit een stuk lager dan verwacht. De verwachting dat er in 2023 meer vooroverleg c.q. conceptaanvragen zouden binnengekomen, is niet uitgekomen. Daar tegenover staat dat het aantal aanvragen regulier een stuk hoger lag dan ingeschat. De bestede uren liggen in lijn met de planning.

Daarnaast wordt een deel van de aan de producten bestede uren niet als zaak gerelateerde uren geschreven. Zo worden bijvoorbeeld coördinatiewerkzaamheden of overleg/bijeenkomst niet toegerekend aan een product, maar geschreven als niet zaak gerelateerde uren per partner of als collectieve uren. Dit is onderdeel van de verbeteringslag monitoring (zie ook paragraaf 2.2).

Naast bovenstaande aanvragen/meldingen zijn in 2023 (t/m voortgangsrapportage oktober) de volgende adviesvragen en meldingen binnengekomen en behandeld:

- 24 vakinhoudelijke toets milieu (124 uur)
- 3 meldingen Mobiel puinbreken (13 uur)
- 26 meldingen Gesloten bodemenergiesystemen buiten inrichtingen (115 uur)
- 26 meldingen Besluit lozen buiten inrichtingen (o.a. bodemenergiesystemen) (115 uur)

In de najaarsbestuursrapportage 2023 geeft de OD aan dat zij voor vergunningen in 2023 minder productief zijn dan gepland, vanwege het inwerken van onervaren medewerkers en het niet ingevuld krijgen van vacatures (zie ook hierna bij actualisatie). Voor het reguliere aanbod leidt de lagere bezetting vooralsnog niet tot vergunningen van rechtswege of tot aanvragen/meldingen die niet worden behandeld. Wel is er sprake van langere doorlooptijden.

Voor het onderdeel Vergunningen is in 2023 voor producten vergunningen 2191 uur ingebracht. Dat bleek gelet op BERAP2 ruimschoots voldoende om de werkzaamheden uit te voeren.

Actualisatie(toets) vergunningen

Volgens het programma 2023 was 100 uur beschikbaar voor actualisatietoets, in te zetten bij de branchegerichte inzet voedingsmiddelenindustrie. Door de latere start van het project en de voorbereidingstijd voor de pilot, alsmede beperkte beschikbaarheid van eigen mensen OD, is pas dit najaar na een vergunningstoets het actualiseren van vergunningen opgestart. Gezien de benodigde doorlooptijd loopt dit door in 2024.

Wij hadden de OD ook gevraagd om, indien mogelijk, de OD in 2023 een meerwerkopdracht te geven voor het uitvoeren van een actualisatietoets bij de overige vergunningplichtige bedrijven. Door prioriteit voor aanvragen (van alle deelnemers) en capaciteitsproblemen heeft de inhaalslag op het actualiseren van vergunningen niet plaats kunnen vinden.

Resultaten toezicht & handhaving

Periodieke controles

In voorgaande jaren is gebleken dat de oorspronkelijk ingebrachte uren T&H onvoldoende waren voor het uitvoeren van periodieke controles op basis van de regionale risicoanalyse. Ook het inlopen van opgelopen achterstand in voorgaande jaren was daarmee niet mogelijk. In de begroting 2023 van de OD is de beschikbare capaciteit T&H verhoogd (zie hierna).

Conform nieuwe planning zoals opgenomen in het VTH-programma 2023 zou de OD 439 periodieke controles uitvoeren (5259 uur). De OD heeft in 2023 (tot 1 november) in totaal 214 periodieke controles afgehandeld (4487 uur), 158 periodieke controles zijn nog in behandeling. Op advies van de OD zijn in de jaaropdracht 2024 717 uur extra (in totaal 5976 uur) gereserveerd voor periodieke controles. Dit kan, omdat gebleken is dat de benodigde uren voor asbest naar beneden kunnen worden bijgesteld (zie hierna).

Repressief toezicht

Bij repressief toezicht gaat het om hercontroles en controles naar aanleiding van handhavingstrajecten. De afspraak met de OD is dat een bedrijf dat niet in orde is, altijd kort na afloop van de hersteltermijn bezocht wordt voor een hercontrole. Er zijn in ieder geval 5 hercontroles uitgevoerd (tijdsbesteding 65 uur). Als het bedrijf bij de hercontrole wederom niet in orde is, wordt, conform onze sanctiestrategie, een bestuursrechtelijke sanctie opgelegd. In 2023 zijn 3 handhavingscontroles uitgevoerd (tijdsbesteding 13 uur) en zijn door de OD tot nu toe 25 handhavingsszaken afgerond (waaronder 2 handhavingsverzoeken).

Opleveringscontroles

Bij opleveringscontroles gaat het om een eerste controle na afhandeling van een melding in het kader van het Activiteitenbesluit of na het verlenen van een vergunning. In 2023 is er 1 opleveringscontrole uitgevoerd door de OD.

Controles naar aanleiding van meldingen van burgers

Milieuklachten en/of –meldingen komen binnen bij zowel de gemeente als de OD en in enkele gevallen ook bij de politie. Als de klachten veroorzaakt worden door een bedrijf, stuurt de gemeente en politie de klachten door naar de OD. In 2023 heeft de OD tot nu toe 441 klachten over bedrijven binnengekregen en opgepakt. Deze klachten gingen onder andere over geluidsoverlast en geuroverlast.

Projectcontroles garageboxen Marslanden

Op het industrieterrein Marslanden-Zuid bevinden zich een aantal door de gemeente ingerichte garageboxen waarin kleine ondernemers gevestigd zijn. In deze branche is het naleefgedrag over het algemeen niet bijzonder hoog. Volgens de Risicomatrix is de vastgestelde bezoekfrequentie bij deze bedrijven eens per 3 jaar. Gelet op het naleefgedrag en het potentieel risico hebben wij de OD gevraagd deze jaarlijks te bezoeken. De OD is ook in 2023 verschillende keren op deze locatie geweest.

Projectcontroles vuurwerk

Alle 10 in Zwolle aanwezige vuurwerkpunten worden in december gecontroleerd. Tijdens deze eindejaarcontroles is/wordt vooral gekeken naar de gedragsvoorschriften met betrekking tot veilige opslag en verkoop (zoals het niet vastzetten van brandwerende deuren, de wijze en hoogte van opstapelen, niet verkopen aan jongeren etc.).

Lozingen

Het aspect lozingen, voor zover het valt onder de Wet milieubeheer, is door de OD bij periodieke integrale controles meegenomen.

Geluid Wet milieubeheer en Wet geluidhinder

Onder het taakveld geluid Wet geluidhinder en Wet milieubeheer vallen de taken:

- toezicht op de geluidsnormen van het Activiteitenbesluit bij bedrijven en (vaste) horeca;
- zonebeheer bij industrieterreinen, wegen en spoorwegen (geen VTH taak).

Het toezicht op geluid wordt uitgevoerd op basis van klachten over bedrijven. Een groot aandeel van de klachten over bedrijven (zie hiervoor) had betrekking op geluidsoverlast.

Asbestsloop

Voor advies asbest en meldingen asbestsloop was in 2023 1009 uur beschikbaar (T&H asbestsloop maakt onderdeel uit van de regionale inzet toezicht (zie hierna).

In 2023 is tot nu toe 84 uur besteed aan Advies asbest en zijn tot nu toe 282 meldingen asbest afgerond (396 uur). De tijdsbesteding blijft daarmee ruimschoots achter op de planning. Dit was voorgaande jaren ook het geval. Om die reden heeft de OD in de jaaropdracht 2024 de uren asbest naar beneden bijgesteld en tegelijkertijd de uren periodieke controles verhoogd.

Ketentoezicht

Bij ketentoezicht gaat het om een vorm van toezicht waarbij, veelal in samenwerking met politie en OM, een keten wordt gevolgd en waarbij ook over gemeentegrenzen heen controles worden uitgevoerd. Zo wordt bij grondverplaatsingen gecontroleerd op de locatie waar de grond vrijkomt én op de locatie waar de grond wordt toegepast. Bij asbest wordt de keten van de locatie van verwijderen tot verwerken gevolgd. In 2021 is het Keten Interventie Team gevormd en zijn de eerste projecten voorbereid. Door het vormen van een KIT kunnen zowel klein- als grootschalige keteninterventies planmatig en eventueel gefaseerd en gestructureerd worden opgepakt.

Met ingang van 2022 markeert de OD een deel van de uren T&H als regionale inzet (in 2023 1790 uur), omdat ze een regionaal karakter hebben. Daardoor zijn die uren niet goed op partnerniveau te registreren. Op deze manier is de noodzakelijke inzet vooraf gepland en kan geprogrammeerd worden op basis van risico's en prioriteiten die regionaal zijn bepaald.

**Evaluatie:
resultaten
bijgedragen
aan behalen
doelen?**

Vanaf 2023 is de OD gaan werken met een nieuwe begroting, gebaseerd op een meer objectieve vaststelling van de benodigde ureninzet per taakveld en deelnemer. Gebleken is dat in grote lijnen de planning en uitvoering daarmee meer in balans is gebracht. Zo ligt het aantal uitgevoerde controles in lijn met het programma. Daarmee is bijgedragen aan het behalen van het begrotingsdoel en het beleidsdoel.

Op basis van de ervaringen in 2023 vinden er in 2024 binnen de uren toezicht wat verschuivingen plaats (met name van asbest naar periodieke controles). Ook de uren klacht / melding is verhoogd. In 2023 waren de uren voor branchegerichte inzet apart vermeld, de OD heeft ervoor gekozen om die uren in 2024 weer mee te nemen in de reguliere uren voor vergunningen en toezicht en handhaving.

Actualisatie(toets) vindt plaats binnen de branchegerichte aanpak voedingsmiddelenindustrie. De OD heeft in het UVP2024 aangegeven dat zij in 2024 een meerjarenaanpak actualiseren vergunningen wil opstellen en uitvoeren. In de begroting 2024 is vermeld dat dit in beginsel met aanvullende financiering geregeld gaat worden. Omdat de aard en omvang nog niet voldoende bekend is, heeft de OD in de jaaropdracht een PM-post opgenomen.

Programma 2024	Vergunningen	Toezicht & handhaving
	• 10 vooroverleg (125 uur) • 100 milieumeldingen (1000 uur) • 20 informatieplicht, gegevens en bescheiden (40 uur) • 20 advies verstrekken: vergunning- / meldingsplicht (40 uur) • 7 aanvragen omgevingsvergunning regulier (259 uur) • 3 aanvragen omgevingsvergunning uitgebreid (180 uur) • 1 MER-beoordeling (25 uur) • 4 maatwerkprocedures (80 uur) • 4 Vakinhoudelijke toets milieu (100 uur) • Kortdurend afstemmingsoverleg (52 uur) • Informatieverzoeken (100 uur) • CIMLK monitoringstool (180 uur) • Vakgroepoverleg vergunningen (180 uur) Totaal 2191 uur VG <i>Dit is inclusief het aandeel VG branchegerichte inzet / actualisatie voedingsmiddelenindustrie</i> Actualisatie (toets en vergunning) is opgenomen als pm. De OD gaat hiervoor in 2024 een meerjarenaanpak actualiseren vergunningen opstellen en uitvoeren.	• 3 Opleveringscontrole (46 uur) • 326 Periodieke controle (5967 uur) • 5 Extra controle (40 uur) • 200 Klacht / Melding (500 uur) • 2 handhavingscontrole (20 uur) • 400 melding asbest (650 uur) • Kortdurend afstemmingsoverleg 40 uur • Informatieverzoeken 15 uur • Vakgroepoverleg regulier toezicht 160 uur De uren toezicht asbest worden ingezet voor aandeel regionale inzet toezicht (zie hieronder) Subtotaal 7438 uur T&H Aandeel T&H regionale inzet toezicht (conform afspraak) (1705 uur) - Meldpunt / milieuwachtdienst (240 uur) - Toezicht asbest (488 uur) - strafrechtelijke handhaving (235 uur) - Ketentoezicht en ondermijning (630 uur) - vuurwerkcontroles (28 uur) - Thema controle en onvoorzien (84 uur) <i>Dit is inclusief het aandeel VG branchegerichte inzet / actualisatie voedingsmiddelenindustrie</i> Totaal 9143 uur Toezicht
	Zie ook het VTH uitvoeringsprogramma Omgevingsdienst IJsselland 2024 (bijlage II)	

Uren-begroting 2023	De OD, team Vergunningen, is namens ons als bevoegd gezag 'producteigenaar' als het gaat om de vergunningverlening van de onder de scope van dit productblad vallende producten. Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taak is 2191. De OD, team Toezicht, is namens ons als bevoegd gezag 'producteigenaar' als het gaat om het uitvoeren van toezicht op en handhaving van de onder de scope van dit productblad vallende producten en daarmee de daar onderliggende wet- en regelgeving. Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taak is 9.143. Het team advies voert op juridisch gebied ondersteunende taken uit ten behoeve van de uitvoering van vernoemde taken. Zie hiervoor het productblad Advies.
----------------------------	--

3.2.2

Specialistische taken milieu.

Begrotings-doel(en)	- Doel 7.3.4: We voorkomen gezondheidsrisico's door verontreiniging van bodem, grondwater, lucht, geluid of externe veiligheid.
Beleids-doel(en)	1) In Zwolle sturen we op een gezonde en duurzame woon-, werk- en leefomgeving vanuit de uitdagingen en effecten in de toekomst (ambitie 7.3 Begroting). 2) In het uniform VTH-beleid OD taken is onder andere als doel opgenomen: zorgdragen voor omgevingskwaliteit, waaronder een prettige leefomgeving voor inwoners en bedrijven.

Indicator/ indicatoren	Advies Er wordt conform afspraak in ieder geval gerapporteerd op de volgende productgroepen, met zo mogelijk een nadere onderverdeling: • Bodem • Bodemtoezicht • Bouwakoestiek • Externe veiligheid • Geluid • Juridisch handhaving • Juridisch vergunningen • Luchtkwaliteit In dit uitvoeringsprogramma en jaarverslag VTH moeten in ieder geval de VTH-taken zijn opgenomen. Van de specialistische taken milieu die zijn ingebracht in de OD zijn in ieder geval als VTH-taak aan te merken: • Juridisch handhaving • Juridisch vergunningen • Bodemtoezicht

Programma 2023	Advies • Bezwaar (44 uur) • Advies bij juridische procedure (177 uur) • Handhaving uitvoeren (358 uur) • Handhavingsverzoek (151 uur) • Beoordeling melding bodem (686 uur) • Toezicht melding Besluit bodemkwaliteit (58 uur) • Toezicht sanering (247 uur) • Bouwstoffen melding (332 uur) • Informatieverzoek (566 uur)
Resultaten Advies - Juridisch	

Het is op voorhand niet in te schatten hoeveel en welk type aanvragen/meldingen worden ingediend. De planning is een inschatting gebaseerd op de aantallen van voorgaande jaren en de ontwikkelingen en trends die bij het moment van planning bekend waren.

Juridisch Vergunningen

Er zijn in 2023 minder uren besteed dan gepland. In 2022 zijn tot nu toe 8 producten afgehandeld met een tijdsbesteding van 120 uur.

Juridisch Handhaving

Naar verwachting worden in 2023 minder uren besteed dan gepland. In 2023 zijn tot nu toe 25 producten afgehandeld met een tijdsbesteding van 281 uur.

De ingebrachte capaciteit is voldoende om deze taken uit te voeren.

Resultaten Advies - Bodem

Toezicht Wet bodembescherming en bouwstoffen

De gemeente Zwolle is bevoegd gezag met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en is verantwoordelijk voor het houden van adequaat toezicht op de naleving van deze wet en op naleving van het Besluit bodemkwaliteit en het Besluit Uniforme Saneringen (Bus).

Voor bodemtoezicht zijn in 2023 75 producten voorzien (305 uur).

In 2023 zijn tot nu toe 35 producten afgerond (266 uur):

- 4 bodemtoezicht melding Besluit bodemkwaliteit (melding bouwstoffen)
- 31 bodemtoezicht sanering

In 2023 heeft de OD, in samenwerking met Zwolle, de pilot 'risicogestuurd beoordelen bodemmeldingen' uitgevoerd. De pilot heeft aangetoond dat er efficiencywinst te behalen is zonder daarbij in te boeten op de kwaliteit van de afhandeling.

Voor bodem, bouwstoffen en water zijn in 2023 706 producten voorzien (2465 uur).

In 2023 zijn tot nu toe 453 producten afgehandeld (1369 uur), waaronder:

- 91 bodemadvies
- 59 bodemsanering melding beoordelen
- 103 bouwstoffen melding behandelen
- 200 verstrekken van bodeminformatie

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Op basis van de najaarsrapportage / maandrapportage oktober kan slechts worden geconstateerd dat de ingebrachte uren ruimschoots voldoende zijn om de taken uit te voeren. Daarmee is bijgedragen aan het behalen van het begrotingsdoel en het beleidsdoel.
Programma 2024	Advies • Bezwaar (44 uur) • Advies bij juridische procedure (177 uur) • Handhaving uitvoeren (358 uur) • Handhavingsverzoek (151 uur) • Bodemadvies (881 uur) • Beoordeling melding bodem (686 uur) • Toezicht melding Besluit bodemkwaliteit (58 uur) • Toezicht sanering (247 uur) • Bouwstoffen melding (332 uur) • Informatieverzoek (566)
Uren-begroting 2024	In totaal is er voor de werkzaamheden team Advies 5374 uur begroot / ingebracht. Een deel van die werkzaamheden heeft betrekking op VTH (zie hierna). De OD, team Advies, is namens ons als bevoegd gezag 'producteigenaar' als het gaat om Advies - juridisch van de onder de scope van dit productblad vallende producten. Het aantal uren begroot / ingebracht voor de uitvoering van deze taak is 730 uur. De OD, team Advies, is namens ons als bevoegd gezag 'producteigenaar' als het gaat om Advies – bodemtoezicht en bouwstoffen van de onder de scope van dit productblad vallende producten en daarmee de daar onderliggende wet- en regelgeving. Het aantal uren begroot voor de uitvoering van deze taak is 2770. Toelichting: Tot en met 2022 is de bijdrage van de deelnemers OD gebaseerd op de ingebrachte uren bij de start OD in 2018. Vanaf 2023 wordt de bijdrage gebaseerd op het aantal uren dat een deelnemer naar verwachting zal afnemen. De uren voor het team Advies zijn gebaseerd op de urenbesteding 2021.

Begrotingsdoel(en)	- Doel 7.3.4: We voorkomen gezondheidsrisico's door verontreiniging van bodem, grondwater, lucht, geluid of externe veiligheid.
Beleidsdoel(en)	1) In Zwolle sturen we op een gezonde en duurzame woon-, werk- en leefomgeving vanuit de uitdagingen en effecten in de toekomst (ambitie 7.3 Begroting). 2) In het coalitieakkoord stelt het college de duurzame groei en ontwikkeling van de stad centraal. Duurzaamheid is een uitgangspunt bij al ons handelen. De ontwikkeling naar een duurzame energievoorziening kent twee sporen. Het eerste is het verminderen van het energieverbruik. Het tweede de opwekking van duurzame energie. Controles van bedrijven leveren een effectieve bijdrage in het verminderen van energieverbruik. 3) In het uniform VTH-beleid OD taken is onder andere als beleidsdoel opgenomen: het bevorderen van het gebruik van duurzame materialen bij bedrijven en het stimuleren in het nemen van energiebesparende maatregelen.
Indicator/ indicatoren	Energiebesparingsaanpak 1) Het percentage vergunningen/meldingen waarbij het aspect energiezuinigheid/besparing wordt meegenomen (> 80%). 2) Het aantal aspectcontroles uitgevoerd op het gebied van energie en duurzaamheid. 3) Hoeveel en welk percentage van de bedrijven voldoen aan de informatieplicht. 4) Hoeveel en welk percentage van de bedrijven voldoen aan de energiebesparingsplicht (alle maatregelen getroffen). 5) Met hoeveel bedrijven contact is geweest over energiebesparende maatregelen (via controles of op andere manieren).
Programma 2023	Energiebesparingsaanpak • 10% van de relevante bedrijven met energiebesparingsplicht (93 van de 930) controleren • 6 controles actualisatie vergunningen • 2 controles besparingsonderzoeken • In de jaarlijkse monitor energietransitie rapporteren over de hiervoor genoemde indicatoren Zie projectplan Energie & Duurzaamheid 2022 en 2023 van de OD voor alle werkzaamheden (zoals bijdrage aan projectmanagement e.d.).
Resultaten Energiebesparingsaanpak	

Wij hebben op ons verzoek van de OD op 25 november 2023 een project Energie & Duurzaamheid Evaluatie 2023 ontvangen met gegevens tot 1 november 2023 (zie bijlage III). Hierin is onder andere het volgende aangegeven.

	Planning 2023	Realisatie t/m oktober 2023
T1 Energie in integrale controle & hercontroles	30	30
T1 Hercontroles, overgeheveld uit 2022	25	25
T2 Themacontroles energie bij complexe bedrijven	21	10
T3 Themacontroles energie bij eenvoudige bedrijven	42	46
Extra controles Rijksregeling VUE (2023)	25	20
Extra controles Rijksregeling SPUK-THE	53	49
Totaal	196	180

Daarnaast hebben er 2 controles actualisatie vergunningen en 1 controle beparingsonderzoek plaatsgevonden.

toezicht

In de eerste tien maanden van 2023 zijn in totaal 125 fysieke energiecontroles uitgevoerd. Bij 73% van deze controles is door de toezichthouder vastgesteld dat er onvoldoende energiebesparende maatregelen waren getroffen en dat artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit werd overtreden. Deze bedrijven en instellingen zijn in de gelegenheid gesteld om dat alsnog te doen.

handhaving

In de eerste tien maanden van 2023 zijn 55 hercontroles uitgevoerd. Bij de hercontrole is gebleken dat de meeste bedrijven naar aanleiding van de controle de maatregelen daadwerkelijk hebben getroffen. In ongeveer een kwart van de zaken is dit niet het geval. Deze bedrijven ontvangen een tweede termijn of een vooraankondiging voor een last onder dwangsom.

Voortgang informatieplicht

Circa 65% van de inrichtingen met energiebesparingsplicht (en informatieplicht) heeft inmiddels een rapportage ingediend voor de informatieplicht.

De OD verwacht in 2023 de werkzaamheden geheel conform het uitvoeringsplan uit te voeren. Begin 2024 verschijnt een rapportage over heel 2023. De uitkomsten van het project worden ook meegenomen in de voortgangsrapportage Energietransitie.

Evaluatie: resultaten bijgedragen aan behalen doelen?	Energietoezicht levert een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsambities, zie ook bijlage III.
	Energiebesparingsaanpak

Programma 2024	In de jaaropdracht 2024 Zwolle, zijn de volgende producten en uren voor energie meegenomen: • 37 energiecontroles (393 uur) • 30 hercontroles (150 uur) • Informatieplicht (administratie) (32 uur) • 4 adviezen vergunningen (24 uur) • 4 besparingsonderzoeken (5 uur) Naast de inzet op basis van de jaaropdracht voert de OD ook andere werkzaamheden uit, zie toelichting bij urenbegroting 2024. • In de jaarlijkse monitor energietransitie rapporteren over de hiervoor genoemde indicatoren
Uren-begroting 2024	De OD is namens ons als bevoegd gezag 'producteigenaar' als het gaat om de energiebesparingsaanpak van de onder de scope van dit productblad vallende producten. Vanaf 1 januari 2024 voert de OD de taken energie en duurzaamheid bij bedrijven structureel uit (opgenomen in de reguliere begroting van de OD). Hiervoor is 835 uur beschikbaar. <i>Toelichting:</i> Voorgaande jaren maakte de gemeente gebruik van de provinciale Subsidie Intensivering energietoezicht. Deze subsidie komt per eind 2023 te vervallen. In plaats van deze subsidie ontvangt de OD nu rechtstreeks middelen uit de landelijke specifieke uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE). Met deze specifieke uitkering kan de OD extra capaciteit realiseren op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Deze middelen zijn niet toegevoegd aan de jaaropdracht (deze worden immers niet door de partners ingebracht). Per saldo is het aantal controles in 2024 nagenoeg gelijk aan die van 2023. <i>Versterkte uitvoering energiebesparing (VUE) vervalt per 1-1-2024</i> Met de VUE regeling bood Rijkswaterstaat in opdracht van de minister van EZK een ondersteuningsregeling aan om het bevoegd gezag en omgevingsdiensten extra menskracht te geven. De OD ontving hiervoor geen financiële middelen maar rechtstreeks door het rijk gefinancierde personele inzet. Deze regeling komt te vervallen.

Bijlage I: Kwaliteitscriteria

Voor onderstaande tabel is gebruik gemaakt van het concept Strategisch Ontwikkelplan Zwolle d.d. juli 2021, opgesteld door Liberaux. In dat kader is met een 0-meting het onderdeel Kennis en ervaring van 5 deskundigheidsgebieden in kaart gebracht. Hierbij is ook geanticipeerd op de benodigde competenties van een omgevingsadviseur. Zie ook de toelichting onder de tabel.

Deskundigheids gebied	Formatie			Kennis en ervaring					Uitbesteding aan marktpartij toegestaan?
	KC2.2 eis fte	Beschikbare fte	Conclusie	Conclusie	Aantal mdw	>75 %	50-74 %	<50 %	
1. Casemanagen									
1a. Gericht op eenvoudige situaties			Voldoende	Voldoende	Voldoet o.b.v. deskundigheidsgebied 1b				Nee
1b. Gericht op complexe situaties	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	Voldoende	7	7			
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening									
2a. Gericht op eenvoudige situaties			Voldoende	Voldoende	Voldoet o.b.v. deskundigheidsgebied 2b				Nee
2b. Gericht op complexe situaties	2x0,66	>2x0,66	Voldoende	Voldoende	7	7			
3. Vergunningverlening milieu									
3a. t/m 3g				Belegd bij de OD					Nee
4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening									
4a. Gericht op eenvoudige situaties			Voldoende	Voldoende	Voldoet o.b.v. deskundigheidsgebied 4b				Nee
4b. Gericht op complexe situaties	2x0,66	>2x0,66	Voldoende	Voldoende	5	5			
5. Toezicht en handhaving milieu									
5a. t/m 5f				Belegd bij de OD					Nee
6. Toezicht en handhaving bodem									
6a. en 6b.				Belegd bij de OD					Nee

7. Toezicht en handhaving groene wetgeving									
Activiteit 1-7	2x0,66	>2x0,66		(Nog) niet beoordeeld					Nee
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening									
Activiteit 1-3 (milieu)				Belegd bij de OD					Nee
Activiteit 4 (milieu)	0,2	>0,2	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
Activiteit 1 t/m 4 (Wabo)	2x0,66	>2x0,66	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
9. Behandelen juridische aspecten handhaving									
Activiteit 1 t/m 6 (milieu)				Belegd bij de OD					Nee
Activiteit 7 (milieu)	0,1	>0,1	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
Activiteit 1 t/m 7 (Wabo)	2x0,66	>2x0,66	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
10. Behandelen juridische aspecten afwijkingsbesluiten									
Activiteit 1 t/m 5	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
11. Ketentoezicht									
11a. t/m 11c.				Belegd bij de OD					Nee
12. Boa natuur en milieu en fysieke leefomgeving									
				Belegd bij de OD					Nee
13. Bouwfysica									
Activiteit 1 t/m 5	0,66	>0,66	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Ja
Activiteit 6 t/m 10	0,66	>0,66	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					
14. Brandveiligheid									
14a. activiteit 1-7	0,66	>0,66		Voldoende	5	5			Nee
14b. activiteit 8-11	0,66	>0,66		Voldoende	3	3			Nee
15. Constructieve veiligheid									
Activiteit 1 t/m 5	2x0,66	>2x0,66	Voldoende	Voldoende	2	2			Ja
16. Bouwakoestiek (vervallen, deels opgegaan in deskundigheidsgebied 21 Geluid)									
17. Sloop en asbest									
Sloop	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Ja
Asbest				Belegd bij de OD					Ja
18. Afvalwater									

				Belegd bij de OD					Ja
19. Bodem, bouwstoffen, water									
19a t/m 19 ^e				Belegd bij de OD					Ja

20. Externe veiligheid									
Activiteit 1 t/m 6				Belegd bij de OD					Nee
21. Geluid (milieu en bouw)									
				Belegd bij de OD					Ja
22. Groen en Ecologie (Wabo)									
Activiteit 1	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Ja
Activiteit 2-4	2x0,66	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Ja
23. Groen en Ecologie (Nb-wet)									
				Belegd bij de OD					Nee
24. Luchtkwaliteit									
				Belegd bij de OD					Nee
25. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte									
Activiteit 1	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
Activiteit 2	2x0,33	>2x0,33	Voldoende						
26. Exploitatie en planeconomie									
Activiteit 1 t/m 3	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Ja
27. Cultuurhistorie									
Activiteit 1 t/m 5	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
Activiteit 6 t/m 10	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
Activiteit 11 t/m 15	2x0,33	>2x0,33	Voldoende	(Nog) niet beoordeeld					Nee
28. Energiebesparing en duurzaamheid									
				Belegd bij de OD					

**De aantallen medewerkers in de tabel zijn iets achterhaald. Er zijn in 2022 en 2023 enkele medewerkers vertrokken en een aantal nieuwe medewerkers in dienst gekomen die het EVP/EVC nog moeten doorlopen. Zij werken op dit moment onder begeleiding van ervaren collega's.*

In 2024 gaan wij deze tabel actualiseren op basis van de vernieuwde verordening uitvoering en handhaving, waarbij wij ook het stappenplan competentieprofielen zullen betrekken.

Conclusies en toelichting

De overall conclusie is dat medewerkers van de gemeente Zwolle voldoende robuust zijn daar waar het gaat om de thuishaken die met de nulmeting in beeld zijn gebracht. Uit de nulmeting blijkt dat voldaan wordt* aan de vijf onderzochte deskundigheidsgebieden:

- Casemanagen
- Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening
- Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening
- Brandveiligheid
- Constructieve veiligheid

Voor de overige 22 deskundigheidsgebieden ligt het grootste gedeelte binnen het taakveld van de Omgevingsdienst IJsselland en een klein deel binnen taakvelden van andere afdelingen van de gemeente.

Voor de overige deskundigheidsgebieden met uitvoering door de gemeente (met name adviseurs) heeft de beoordeling nog niet plaatsgevonden (zie oranje arcering). Voor deze deskundigheidsgebieden voldoen we wel wat betreft eis fte, maar zijn de medewerkers nog niet beoordeeld wat betreft kennis en vaardigheden. Over het algemeen zijn het HBO (+) functies die ook als zodanig zijn ingevuld. Voor zover wij weten beschikken de medewerkers over de juiste opleiding, werkervaring en aanvullende kennis zoals vermeld in de kwaliteitscriteria.

Bijlage II: Uitgangspunten conceptbeleid Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Met de invoering van het stelsel kwaliteitsborging voor het bouwen verandert er veel voor de gemeente Zwolle. De bouwtechnische beoordeling van aanvragen voor gevolgklasse 1 bouwwerken en het houden van toezicht hierop verschuift met de inwerking van de Wkb van de gemeente naar de private kwaliteitsborger. Voor de bouwtechnische activiteiten ontvangt de gemeente niet langer een vergunningsaanvraag, maar een melding. De gemeente blijft als bevoegd gezag belast met het toezicht op de naleving van de bouwregelgeving en draagt zorg voor de bestuursrechtelijke handhaving bij overtreding van de regelgeving.

Met onderstaande uitgangspunten is getracht een werkbare balans te creëren tussen het nieuwe stelsel van kwaliteitsborging dat wordt geïntroduceerd en de verantwoordelijkheden als bevoegd gezag.

Melding bouwactiviteit

De initiatiefnemer informeert de gemeente over het instrument voor kwaliteitsborging en de kwaliteitsborger die in het bouwproject wordt ingezet. Met de melding bouwactiviteit worden ook een door de kwaliteitsborger vastgestelde risicobeoordeling en borgingsplan aangeleverd.

→ Wij gaan de bouwmelding risicogestuurd / steekproefgewijs toetsen

Op basis van de bij de melding bouwactiviteit ingediende risicobeoordeling en borgingsplan wordt bepaald of er extra informatie- of controlemomenten noodzakelijk zijn, gelet op gebiedsspecifieke, locatiegebonden of projectgerelateerde risico's

Gereedmelding

Bij de gereedmelding krijgt de gemeente door middel van het dossier bevoegd gezag gegevens en bescheiden over de gerealiseerde bouwactiviteit die inzichtelijk maken of het gerealiseerde bouwwerk voldoet aan de bouwtechnische regels. Het dossier bevoegd gezag moet de gemeente inzicht geven in de wijze waarop bij het bouwen rekening is gehouden met de in het borgingsplan opgenomen risico's.

→ Wij toetsen het dossier bevoegd gezag op volledigheid; bij aandachtspunten vindt ook een bouwtechnische beoordeling plaats

De bouwtechnische beoordeling is gericht op vooraf vastgestelde risico's (gebiedsspecifieke, locatiegebonden of projectgerelateerde risico's) en door de gemeente geformuleerde informatie- of controlemomenten. De vooraf geformuleerde aandachtspunten worden dan specifiek bekeken in het dossier.

Toezicht door gemeente

→ Wij houden steekproefsgewijs / risicogestuurd toezicht tijdens het bouwen

Op basis van vastgelegde informatie- of controlemomenten wordt toezicht uitgevoerd. Deze informatie- en controlemomenten betreffen bijvoorbeeld controles van later aan het zicht onttrokken constructies zoals o.a. funderingen, wapening in betonconstructies, van belang zijnde aansluitdetails en

brandwerende doorvoeren.

Daarnaast kan steekproefsgewijs toezicht gehouden worden t.a.v. specifieke onderwerpen op grond van risico's. De steekproef kan op verschillende manieren worden bepaald: a.d.h.v. signalen over instrumenten of kwaliteitsborgers, op basis van ontvangen klachten/verzoeken om handhaving of op basis van eigen constateringen.

Ook het door de kwaliteitsborger vastgestelde borgingsplan kan aanleiding geven tot het houden van toezicht indien maatregelen t.b.v. de bijzondere lokale omstandigheden en eventueel overige bouwaspecten niet voldoende geborgd zullen worden naar mening van het bevoegd gezag.

Deelopleveringen

Op grond van artikel 2.21 (ingebruikname bouwwerk) van het Bbl mag een bouwwerk pas in gebruik genomen worden twee weken na gereedmelding. Bij een project met meerdere woningen zou ingebruikname volgens de letter van de wet dus pas zijn toegestaan nadat de laatste woning gereed is. Gereedmelding per woning of deeloplevering bestaat niet onder de Ow en Wkb.

➔ **Wij vragen bij deeloplevering risicogestuurd aanvullende informatie op**

Het bevoegd gezag kan op grond van artikel 2.20, eerste lid, van het Bbl aanvullende informatie opvragen in geval van bijzondere risico's die van invloed zijn op het voldoen van de bouwactiviteit aan de regels van het Bbl. Deze mogelijkheid kan als volgt worden ingezet:

- *bevoegd gezag informeert de initiatiefnemer dat het deeloplevering ziet als een extra risico ziet waarmee nadrukkelijk rekening gehouden dient te worden in de risicobeoordeling en borgingsplan;*
- *bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer de planning van de verschillende fasen van oplevering aan te leveren;*
- *bevoegd gezag bepaalt welke informatie voor ingebruikname relevant is en moet worden aangeleverd voor ingebruikname per fase;*
- *bevoegd gezag verzoekt de initiatiefnemer de betreffende informatie er deellevering aan te leveren en geeft daarbij aan wanneer deze uiterlijk aangeleverd moet worden. Hierbij wordt aangegeven dat niet tijdig aanleveren van de informatie voor het bevoegd gezag aanleiding kan zijn om het verbod op ingebruikname daadwerkelijk te handhaven;*
- *bevoegd gezag bepaalt op basis van de aangeleverde informatie of aanvullend toezicht nodig is*

Casco opleveringen

Voorbeelden van casco opleveringen zijn woningen die worden opgeleverd zonder badkamer of afwerking van wanden, vloeren en plafonds. In geval van een casco levering zullen delen van het bouwwerk niet klaar zijn. Indien dit delen betreft die op grond van de voorschriften van het Bbl verplicht zijn, dan zal een kwaliteitsborger geen verklaring kunnen afgeven bij oplevering en is gereedmelding dus niet mogelijk. Ingebruikname zonder gereedmelding is niet toegestaan.

➔ **Wij vragen bij casco oplevering risicogestuurd aanvullende informatie op**

Aangaande casco opleveringen wordt ervoor gekozen dezelfde werkwijze toe te passen

Bijlage III: Project Energie en Duurzaamheid Evaluatie 2023 (informatieve bijlage)

Gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

Zwolle, 25 november 2023

Betreft: Project Energie en Duurzaamheid Evaluatie 2023

Geacht college,

Energietoezicht levert een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsambities in het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselLand. In het Uitvoeringsplan Energie en Duurzaamheid 2022-2023 zijn de door de Omgevingsdienst IJsselLand in 2022 en 2023 uit te voeren werkzaamheden voor het thema energie beschreven. De gemeente Zwolle en provincie Overijssel hebben voor beide jaren extra middelen beschikbaar gesteld. In deze brief rapporteren wij, buiten de reguliere bestuursrapportages over de inhoudelijke resultaten van de werkzaamheden voor het thema energie op de periode 1 januari tot 1 november 2023.

Resultaten Uitvoeringsplan 2023

In onderstaande tabel zijn de in 2023 binnen het project Energie en Duurzaamheid uitgevoerde werkzaamheden weergegeven. We verwachten in 2023 alle geplande werkzaamheden uit te voeren binnen de afgesproken begroting.

Tabel 1: In 2023 uitgevoerde werkzaamheden (t/m 1 november 2023)

Werkzaamheden	Product	Planning t/m 2023		Realisatie t/m 1 november 2023	
		Controles	Kosten	Controles	Kosten
Toezicht					
Hercontroles	T1	30	€ 15.000	30	€ 15.000
Hercontroles Overgeheerd uit 2022	T1	25	€ 12.500	25	€ 12.500
Themacontrole energie bij complexe bedrijven	T2	21	€ 29.400	10	€ 14.000
Themacontrole energie bij eenvoudige bedrijven	T3	42	€ 37.800	46	€ 41.400
Extra controles Rijsoeging VUE3 (2023)*		25		20	
Extra controles Rijsoeging SpLk THE*		53		49	
Informatieplicht energiebesparing	T4		€ 4.165		€ 4.165
Totaal toezicht		196	€ 98.865	150	€ 87.065
Overige					
Omgevingswet energie	V1		€ 2.169		€ 2.169
Actualisatie vergunningen	V2	9	€ 5.400	2	€ 1.200
Besparingonderzoeken	V3	2	€ 1.800	1	€ 900
Juridische ondersteuning & opleiding	A1		€ 5.649		€ 5.649
Projectmanagement	A2		€ 13.558		€ 11.298
Totaal overige			€ 28.576		€ 21.216
Totaal Periode 2023			€ 127.441		€ 108.281

OD IJsselLand
Lobbeplein 2
8017 JZ Zwolle
Postbus 40252
8004 GA Zwolle
088 525 10 00
info@odijssel.nl
www.odijssel.nl

KVK 68066805
BTW NL857287722B01
IBAN NL23 0401 028 0172 956
BIC SWOFNL23

Toelichting tabel 1

*Het Uitvoeringsplan Energie en Duurzaamheid 2022-2023 betreft een tweejarig programma. Het kan zijn dat er in 2023 in een gemeente een aantal controles meer of minder zijn uitgevoerd dan vooraf aangegeven in de jaarplanning. In dat geval zal dit in 2023 worden gecorrigeerd. De werkzaamheden V2 & V3 vinden plaats nadat een bedrijf een vergunning heeft aangevraagd (V2) of een energiebesparingsonderzoek heeft ingediend (V3). De omgevingsdienst heeft hierdoor slechts beperkt invloed op de aantallen. De posten met een * betreffen controles welke zijn uitgevoerd door de omgevingsdienst op basis van direct vergreken rijksmiddelen. Deze kosten zijn derhalve niet in dit overzicht meegenomen.*

Financiën

Het project energie en duurzaamheid is in tegenstelling tot de reguliere werkzaamheden van de omgevingsdienst output gestuurd. Dat wil zeggen dat alleen werkzaamheden welke daadwerkelijk zijn uitgevoerd in rekening worden gebracht.

In tabel 1 is daarom tevens de financiële planning van het project afgezet tegen de daadwerkelijke kostenrealisatie. De omgevingsdienst verwacht in 2023 de werkzaamheden vrijwel geheel conform de begroting uit te voeren. Vanaf 1 januari 2024 is het project gestructureerd en opgenomen in de reguliere begroting van de Omgevingsdienst IJsselLand.

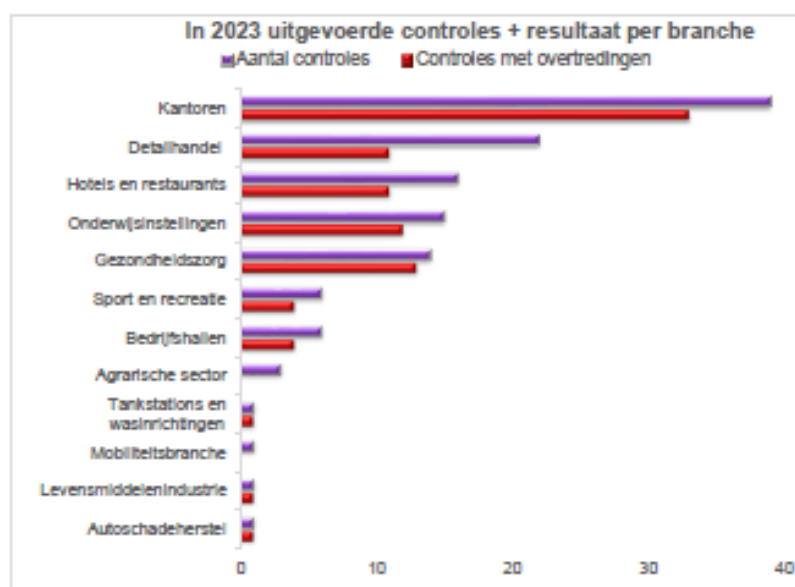
Evaluatie energietoezicht 2023

Vanuit de doelstelling om jaarlijks bij 12 tot 15% van de energierelevante bedrijven in de gemeente een energiecontrole uit te voeren, hebben we met de gemeentelijke inzet, de provinciale subsidieregeling en de rijksregelingen in totaal 125 fysieke eerste energiecontroles uitgevoerd.

Bij 73% van deze controles is door de toezichthouder vastgesteld dat er onvoldoende energiebesparende maatregelen waren getroffen en dat artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit werd overtreden. Deze bedrijven en instellingen zijn in de gelegenheid gesteld dit alsnog te doen. Hiervoor hebben ze in de meeste gevallen een termijn van zes maanden tot één jaar gekregen om de maatregelen alsnog uit te voeren. Vergelijken met voorgaande jaren zien we een kleine daling van het percentage bedrijven waar onvoldoende energiebesparende maatregelen zijn getroffen. Mogelijk is dit een effect van de hogere energieprijzen in de afgelopen periode.

De gecontroleerde bedrijven waar overtredingen zijn geconstateerd, zijn gezamenlijk goed voor een energiegebruik van ruim 23 miljoen kWh en 2,7 miljoen m³ aardgas.

In de onderstaande grafiek is per bedrijfstak aangegeven hoeveel controles er in de gemeente Zwolle zijn uitgevoerd en bij hoeveel van deze controles er is vastgesteld dat er onvoldoende energiebesparende maatregelen zijn getroffen.

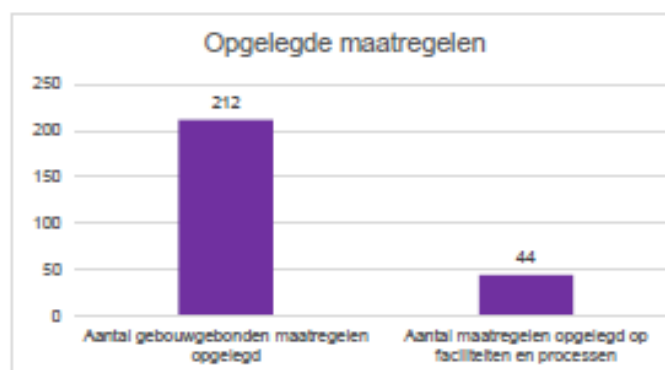

Figuur 1: In 2023 Uitgevoerde controles + resultaat per branche

Naast bovenstaande controles werden ook 55 hercontroles uitgevoerd waarbij werd vastgesteld of bedrijven de maatregelen, opgelegd na de eerste controle, ook daadwerkelijk hebben getroffen. Ruim 80% van de bedrijven heeft na de eerste hercontrole de maatregelen uitgevoerd.

Veel voorkomende besparingsopties

In onderstaande grafiek is weergegeven op welke onderdelen de meest voorkomende energiebesparende maatregelen nog niet waren toegepast. Gebouw gebonden maatregelen worden het vaakst opgelegd. Dit betreffen maatregelen rond isolatie, verlichting, verwarming en ventilatie. De andere categorie betreft maatregelen rond installaties en machines.

Figuur 2: Vaak voorkomende besparingsopties

Besparingspotentieel

Het landelijk vaak gehanteerde geconstateerde besparingspotentieel bij energiecontroles bedraagt 5%. Bij de gecontroleerde bedrijven waar sprake is van een overtreding van de energiebesparingsplicht kan worden uitgegaan van het in tabel 2 weergegeven energiebesparingspotentieel.

Tabel 2: Besparingspotentieel energiemaatregelen in de gemeente Zwolle

Omschrijving	Waarde	Eenheid
Potentiële besparing in kWh per jaar (totaal)	1.168.000	kWh
Potentiële besparing in m³ aardgas per jaar (totaal)	136.000	m³
Financiële besparing per bedrijf	€ 3.339	Euro
Vermeden uitstoot CO ₂ na treffen maatregelen per jaar (totaal)	871	ton

Toelichting bij tabel 2:

Gerekend met de in het Activiteitenregeling vastgelegde tarieven van €0,80 per m³ aardgas en €0,10 per kWh. Gerekend met 0,526 kg CO₂ voor grijze stroom en 1,887 kg CO₂ per m³ aardgas.

Energietoezicht en andere energie gerelateerde VTH-werkzaamheden dragen zo op een mooie wijze bij aan het verduurzamen van bedrijven en instellingen in de regio. Naast goed voor het klimaat is dat ook nog eens goed voor de bedrijven zelf, die besparen aanzienlijk en blijvend op de energierekening. De potentiële primaire energiebesparing staat gelijk aan het gemiddelde jaargebruik aan elektriciteit van 175 huishoudens.

Handhaving

Elke waarschuwingsbrief die uitgaat naar bedrijven die nog geen melding Informatieplicht energie hebben ingediend geldt tevens als de start van een handhavingstraject. Na afloop van de gestelde termijnen controleren we of de melding is ingediend. Indien dit niet het geval is zal een (vooraankondiging) last onder dwangsom worden opgelegd.

55 bedrijven waar in de afgelopen jaren is geconstateerd dat niet alle maatregelen waren getroffen zijn in 2023 bezocht voor een hercontrole. Bij de hercontrole is gebleken dat de meeste bedrijven naar aanleiding van de controle de maatregelen daadwerkelijk hebben getroffen. In ongeveer een kwart van de zaken is dit niet het geval. Deze bedrijven ontvangen een tweede termijn of een vooraankondiging voor een last onder dwangsom. Het resultaat van de handhaving zal zijn de evaluatie over 2023 in kaart worden gebracht.

Voortgang Informatieplicht Energiebesparing

In de onderstaande tabel staat de voortgang van de Informatieplicht weergegeven.

Tabel 3: Voortgang Informatieplicht energiebesparing

Omgevingsdienst IJsselLand	Aantallen
Aantal inrichtingen met vermoedelijk energiebesparingsplicht en informatieplicht in de gemeente	860
Aantal inrichtingen in de gemeente die inmiddels een rapportage hebben ingediend voor de informatieplicht	560
Nieuwe meldingen in 2022	65%
Bedrijven die aangeven niet alle maatregelen te hebben getroffen	39
	71%

Versterkte uitvoering energiebesparing (VUE)

Rijkswaterstaat biedt in opdracht van de minister van EZK een ondersteuningsregeling aan om het bevoegd gezag en omgevingsdiensten extra menskracht te geven. Voor de versterking is landelijk € 5 miljoen euro door de minister van EZK beschikbaar gesteld.

De omgevingsdienst IJsselLand heeft als uitvoerende organisatie deze middelen aangevraagd. Voor deze middelen worden via Rijkswaterstaat externe adviseurs ingehuurd. De derde ronde van deze regeling is in de loop van 2022 gestart en loopt tot eind 2023. De stand van zaken voor de gemeente Zwolle van de VUE3 is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4: Voortgang VUE3 regeling

Werksaamheden uit te voeren tot eind 2023 (realisatie per 1 november 2023)	2022 -2023	
	Planning	Realisatie
G1 Extra toezicht via EZK bij eenvoudige bedrijven	30	25
H1 Extra toezicht via EZK bij complexe bedrijven	20	15

* Deze werkzaamheden zijn geen onderdeel van het gemeentelijke projectplan

Klaar voor de toekomst!

Halve weg dit jaar is de energieregelgeving ingrijpend veranderd. Zou kwamen en nieuwe en meer erkende energiebesparende maatregelen om bij de bedrijven te controleren, werd de energiebesparingsplicht uitgebreid met vergunningplichtige bedrijven en zijn we ons gaan voorbereiden op de omgevingswet. Per 1 december 2023 moeten alle energierelevante bedrijven en instellingen opnieuw een informatieplicht energiebesparingsrapportage indienen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en geldt er voor zeer grote gebruikers een onderzoeksplicht. Ook gaan we in de loop van 2024 voor de gemeente aan de slag met de energielabel C-verplichting voor kantoren. Grote uitdagingen maar het energieteam van de Omgevingsdienst IJsselLand is er klaar voor!

Volgende rapportages

Deze rapportage zal begin januari 2024 worden aangepast aan de jaarresultaten over heel 2023. Vanaf 1 januari 2024 is het project gestructureerd en opgenomen in de reguliere begroting van de Omgevingsdienst IJsselLand. Rapportage zal vanaf dat moment primair plaatsvinden via de bestuursrapportages

Extra informatie

Wilt u meer informatie of heeft u vragen naar aanleiding van deze evaluatie? Neem dan contact met ons op via 06 55 10 48 81 of via e-mail energie@odijsselland.nl.

Met vriendelijke groet,

Jelle Kramer
Projectleider Energie en Duurzaamheid
Omgevingsdienst IJsselLand

Bijlage IV: VTH Uitvoeringsprogramma 2024 Omgevingsdienst IJsselland